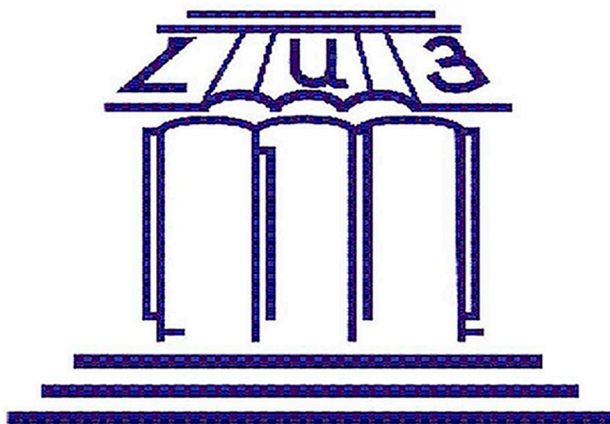

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԹԵԿՆԱԾՈՒԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԻ ՀԱՄԱՐ

22 DEC 2017

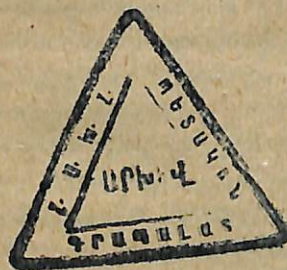
396 -

329.15:374.8

ԹԵԿՆԱԺՈՒԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ

ԾՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԻ ՀԱՄԱՐ

ԿՈՒՅՇՐԱՑ

1982

ՅԵՐԵՎԱՆ

3K04
P-40

11 8 APR 2013

1 5 JUL 2005

14 NOV 2009

ԹԵԿՆԱԾՈՒԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԻ ՀԱՄԱՐ

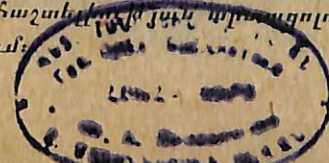
Թ Ե Մ Ա I

ՅԵՐԿՈՒ ԱՇԽԱՐՀ, ՅԵՐԿՈՒ ՍԻՍՏԵՄ—ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄ ՅԵՎ
Ս Ո Ց Ի Ա Լ Ի Զ Մ

1914—18 թ. թ. իմպերիալիստական պատերազմի և Հոկտեմբերյան հեղափոխության հետևանքով աշխարհի բաժանումը յերկու թշնամի բանակի—կառուցվող սոցիալիզմի բանակի և մեռնող կապիտալիզմի բանակի:

Համկոմկուսի և Կոմիտեներն ծրագրեր կապիտալիզմի հիմնական գծերի մասին: Իշխանությունը կապիտալիստների ձեռքում: Արտադրության գործիքների և միջոցների մասնավոր սեփականությունը կապիտալիստների և խոշոր հողատերերի դասակարգի ձեռքում: Բանվոր դասակարգը զուրկ և արտադրության միջոցներից: Շահույթ ստանալը կապիտալիստական արտադրության նպատակն է: Բանվոր դասակարգի և աշխատավորության շահագործումը: Կապիտալիստների հարստացումը: Բանվոր դասակարգի հարստացումը: Աշխատավորության աղքատությունը: Սնարխիան, մրցակցությունը կապիտալիստական արտադրության մեջ: Գերարտադրության անխուսափելի ճգնաժամերը և պրոլետարիատի մասսայական գործադուլները: Կապիտալի համակենտրոնացումը և կենտրոնացումը: Մանր արտադրության կործանումը: Գյուղացիության և քաղաքային մանր բուրժուազիայի լայն խավերի պրոլետարականացման աճումը: Գործազուրկների վիթխարի բանակների գոյանալը: Բանվոր դասակարգի շահագործման և գաղութային ժողովուրդների ճնշման անընդհատ աճումը: Պետությունը բուրժուազիայի կողմից պրոլետարիատի և աշխատավորության ճնշման կազմակերպություն է: Դասակարգային պայքարը դասակարգային հակասությունների անհաղթելի պայքար է: Արտադրություն և կապիտալիստական հասարակարգում:

1007
30348

ետապը: Կապիտալիզմի բոլոր հակասութիւնները սրումը: Ճգնա-
ժամերի քայքայիչ ներգործութեան անուան իմպերիալիզմի դարա-
շրջանում: Իմպերիալիզմը համաշխարհային պրոլետարական հե-
ղափոխութեան նախորդակն է: Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը
վորպես համաշխարհային սոցիալիստական հեղափոխութեան սկիզբ
և նախադրյալ:

Համկ(բ)կ-ի և Կոմինտերնի ծրագիրը խորհրդային սիստեմի՝
պրոլետարիատի դիկտատուրայի սիստեմի հիմնական գծերի մա-
սին: Կապիտալիստների դասակարգի իշխանութիւնը տապալված
է: Իշխանութիւնը բանվոր դասակարգի ձեռքումն է: Արտադրու-
թեան գործիքներն ու միջոցները կապիտալիստներից խլված են և
դարձված պրոլետարական պետութեան սեփականութիւն: Հանրա-
յին սեփականութիւնը (պետական, կոոպերատիվ, կոլտնտեսա-
յին) սրբազան է և անձեռնմխելի: Հանրային (սոցիալիստական)
սեփականութիւնը մեր կարգերի հիմքն է: Մրցակցութեան, ա-
նարխիայի և ճգնաժամերի բացակայութիւնը: Արտադրութեան
պլանայնութիւնը: Ժողովրդական յեկամուտի բաշխումը կատար-
վում է վոչ թե յեկնելով շահագործող դասակարգերի և նրանց
բազմամարդ մակարդած ծառաների հարստացման շահերից, այլ
բանվորների ու գյուղացիների նյութական դրութիւնը սիստեմա-
տիկ կերպով բարձրացնելու և քաղաքում ու գյուղում սոցիալիս-
տական արտադրութիւնն ընդարձակելու շահերից: Կուսակցու-
թիւնը բանվոր դասակարգի կազմակերպիչն ու ղեկավարն է ու-
ցիալիզմի կառուցման համար մղվող պայքարում: Գյուղացիու-
թեան հիմնական մասսաների ղեկավարութիւնը պրոլետարիատի
կողմից և նրա սոցիալիստական վերակառուցումը: Շահագործման
բացակայութիւնը, աշխատանքի սոցիալիստական ձևերը ժողո-
վրդական տնտեսութեան սոցիալիստական հատվածում: Գործա-
րանները և խորհրդատեսութիւնները պետական ձեռնարկութիւն-
ներ են, հետեւողական սոցիալիստական տիպի ձեռնարկութիւն-
ներ, կոլտնտեսութիւններ՝ տնտեսութեան սոցիալիստական
տիպ:

Կապիտալիզմի ընդհանուր ճգնաժամի հիման վրա աճած հա-
մաշխարհային տնտեսական մգնաժամը կապիտալիզմի յերկրե-
րում, արտադրութեան անախընթաց կրճատումը, գործազրկութեան
վիթխարի աճումը, բանվորների աղքատացումը և գյուղացիութեան

քայքայումը: Կապիտալիստական յերկրների և գաղութների աշ-
խատավորական մասսաների ու բանվոր դասակարգի քաղաքական
ձնւման և շահագործման ուժեղացումը:

Տիրող դասակարգերի քաղաքական ունակցիայի խիստ ուժե-
ղացումը, Փաշիզմի և պետական իշխանութեան Փաշիստական ա-
նումը: Փաշիզմը և սոցիալ-Փաշիզմը վորպես միասնական բուր-
ժուական Ֆրոնտի յերկու թևեր: Կապիտալիստական յերկրների
պրոլետարիատի և գաղութների աշխատավորութեան հեղափոխա-
կան շարժման աճումը: Կոմինտերնը համաշխարհային հեղափոխա-
կան շարժման կազմակերպիչն է ու ղեկավարը:

Սոցիալիզմի հաղթական պլանային շինարարութիւնը ԽՍՀՄ-
ում: Խորհրդային Միութիւնում արդյունաբերութեան վիթխարի
աճում և գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցումը
ԽՍՀՄ ինդուստրիալ պատմանդանի աճման հիման վրա: Գործա-
զրկութեան վերացումը, պրոլետարիատի վիթխարի թվական ա-
նումը, աշխատավորութեան նյութական-կուլտուրական մակար-
դակի բարձրացումը, 7-ժամյա բանվորական օրը: Աշխատանքի սո-
ցիալիստական ձևերի և մեթոդների (սոցմրցում և հարվածայնու-
թիւն) աճումը: ԽՍՀՄ-ում բնակվող ժողովուրդների դաշինքի
ամրացումը: Սոցիալիզմի շրջանը թեւակոխելը: Սոցիալիստական
եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման ավարտումը: «Ուլ-ում» հաբցի
անվերադարձ լուծումը սոցիալիզմի ոգտին քաղաքում և գյուղում:

ԽՍՀՄ-ը վերջնականապես հաստատվեց նոր, սոցիալիստական
ճանապարհի վրա: Սոցիալիզմի վճռական հաղթանակը ԽՍՀՄ-ում
կարելի յե արդեն ավարտված համարել:

Կուսակցութիւնը վորպես սոցիալիստական շինարարութեան
հաղթանակների ղեկավար և կազմակերպիչ: Պայքարը յերկու
Ֆրոնտի վրա կուսակցութեան գլխավոր գծի համար, ընդդէմ աշ-
ուորտունիզմի՝ իբրեւ տվյալ ետապի գլխավոր վտանգի, ընդդէմ
«ձախ» ուղորտունիզմի, ընդդէմ նրանց նկատմամբ հաշտվողակա-
նութեան, ահա՝ սոցիալիստական շինարարութեան հաջողութիւն-
ների հիմնական պայմանը:

Յերկու սկզբունքորեն հակադիր սիստեմների պայքարը:
ԽՍՀՄ-ի դեմ ուղղված ինտերվենցիայի հաշվին ճգնաժամից դուրս
գալու փորձերը կապիտալիստների կողմից: Իմպերիալիստական
նոր պատերազմների նախապատրաստութիւնը: Զինական գինվո-

րական ուժերի հարձակումը ԽՍՀՄ-ի վրա 1929 թվին: 1931—32 թ. չին-ճապոնական պատերազմը իբրև փորձ կապիտալիստների կողմից պատերազմի և հակախորհրդային ինտերվենցիայի միջոցով ճգնաժամից դուրս գալու ուղղութիւնով: Խորհրդային Միութեան խաղաղասիրական քաղաքականութիւնը:

Սոցիալ-Ֆաշիզմի և տրոցկիզմի՝ վորպես համաշխարհային հակահեղափոխական բուրժուազիայի ավանդադրի՝ դերը ԽՍՀՄ-ի դեմ ինտերվենցիա պատրաստելու գործում: ԽՍՀՄ աշխատավորութեան և համաշխարհային պրոլետարիատի խնդիրները կառուցավող սոցիալիզմի յերկրի պաշտպանութեան գործում:

II ԹԵՄԱ. ԴԵՊԻ ԿՈՄՈՒՆԻՋՄ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԵԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՄԻՋՈՅՈՎ

ՀամԿ(բ)Կ-ի և Կոմինտերնի ծրագիրը պրոլետարիատի պայքարի վերջնական նպատակի՝ կոմունիզմի մասին: Կոմունիստական կարգերի հիմնական գծերը—արտադրութեան գործիքների և միջոցների հանրային սեփականութիւն. հասարակութեան դասակարգային բաժանման բացակայութիւն. հանրային արտադրութեան զիտակից և պլանաչափ կազմակերպում արագ աճող հասարակական պահանջների բավարարման ուղղութիւնով. արտադրողական ուժերի հսկայական աճում բարձր տեխնիկայի պատվանդանի վրա. քաղաքի և գյուղի հակադրման բացակայութիւն. բաշխում «յուրաքանչյուրն ըստ իր ընդունակութիւնների, յուրաքանչյուրին ըստ կարիքների» սկզբունքով. «աշխատանքը կղաղարի լոկ ապրուստի միջոց լինելուց, այլ կդառնա կյանքի ամենատաալին պահանջը». կանհետանա մտավոր և ֆիզիկական աշխատանքի տարբերութիւնը. պայմաններ կստեղծվեն կուլտուրայի չտեսնման վերելքի և մարդկանց համակողմանի զարգացման համար. կոմունիզմի բարձրագույն ստադիայում կմահանա պետութիւնը:

ՀամԿ(բ)Կ-ի և Կոմինտերնի ծրագիրը կոմունիզմի առաջին փուլի՝ սոցիալիզմի հիմնական գծերի մասին: Սոցիալիզմը կոմունիստական հասարակութիւնն է, վորը «դեռ նոր է դուրս գալիս կապիտալիստական հասարակութիւնից, դուրս է գալիս՝ ամեն տեսակետից—տնտեսական, բարոյական, մտավոր տեսակետից—պատված հին հասարակութեան—վորի ծոցից նա դուրս է գալիս—խալերով» (Կոմինտերնի ծրագրից): Արտադրութեան միջոցների

մասնավոր սեփականութեան վաճառքում. դասակարգերի և մարդու միջոցով մարդու շահագործման վաճառքում, մթերքների բաշխումն ըստ արտադրանքի՝ արտադրողական ուժերի դեռևս վաճառքար զարգացման հետևանքով: Հիմնական սոցիալիստական սկզբունքն է—«Աշխատանքի համասար քանակութեան համար մթերքի համասար քանակութիւն»:

Հանրային արտադրութեան և մթերքների բաշխման հաշվառման ու վերահսկողութեան անհրաժեշտութիւնը: Հանրային սեփականութեան ամենախիստ պաշտպանութիւնը: Պրոլետարիատի պետական իշխանութեան պահպանման և ամրացման անհրաժեշտութիւնը:

Լենինը կապիտալիզմից անմիջապես կոմունիզմին անցնելու անկարելիութեան մասին. «կապիտալիզմից մարդկութիւնը կարող է անմիջապես անցնել միայն սոցիալիզմին, այսինքն՝ սոցիալիզմի միջոցների ընդհանուր տիրապետմանը և մթերքներն ըստ յուրաքանչյուրի աշխատանքի բաշխելուն»:

Կապիտալիզմից խաղաղ ճանապարհով սոցիալիզմին անցնելու անկարելիութիւնը և անցման շրջանի անխուսափելիութիւնը—պրոլետարական դիկտատուրայի շրջանի՝ իբրև կապիտալիստական հասարակութիւնը հեղափոխական ճանապարհով կոմունիստական հասարակութեան փոխարկելու շրջանի:

Հոկտեմբերյան հեղափոխութիւնը համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխութեան սկիզբն է ու նախադրյալը: Լենինը և Ստալինը ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմ կառուցելու, սեփական ուժերով և միջազգային պրոլետարիատի աջակցութեամբ ներքին հակասութիւնները հաղթահարելու մասին: Կուսակցութեան պայքարը

ՀՄ-ում սոցիալիզմի կառուցման համար, ընդդէմ տրոցկիզմի, ղ դարձել է հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր ջոկատը, ժխտում է մի յերկրում սոցիալիզմի հաղթանակի հնարավորութիւնը, ընդդէմ աջ ոպորտունիստների, վորոնք գործնականում սահել են մեր յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորութիւնը ժխտելու տեսակետի վրա:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան կապիտալիզմից սոցիալիզմին անցնելու ամենաանհրաժեշտ և վճռական նախադրյալն է: «Պրոլետարիատի դիկտատուրան դասակարգային պայքարի վերջացումը չէ, այլ նրա շարունակումը նոր ձևերով: Պրոլետարիատի դիկտա-

տուրան համառ պայքար և, արյունահեղ և անարյուն, բռնի և խաղաղ, ռազմական և տնտեսական, մանկավարժական և վարչական, ընդդեմ հին հասարակութայն ուժերի և տրադիցիաների»։ «Պրոլետարիատի դիկտատուրայի բարձրագույն սկզբունքը պրոլետարիատի և գյուղացիության դաշինքի պահպանումն է, վորպեսզի պրոլետարիատը կարողանա պահել դեկավար դերը և պետական իշխանությունը»։ «Պրոլետարիատի դիկտատուրայի որոշ հարկավոր և լինում վերադաստիարակել միլիոնավոր գյուղացիների և մանր տնտեսատերերի, հարյուր հազարավոր ծառայողների, չինովնիկների, բուրժուական ինտելիգենտների, նրանց բոլորին յենթակա դարձնել պրոլետարական պետության և պրոլետարական դեկավարության, նրանց մեջ հաղթահարել բուրժուական սովորույթներն ու տրադիցիաները», ինչպես և անհրաժեշտ կլինի «յերկարատև պայքարում պրոլետարիատի դիկտատուրայի հոգի վրա վերադաստիարակել իրենց՝ պրոլետարներին, վորոնք իրենց սեփական մանրբուրժուական նախապաշարումներից ազատադրվում են վոչ մեկ անդամից, վոչ հրաշքով, վոչ աստվածամոր հրամանով, վոչ լուրդունգի, բանաձևի, դեկրետի հրամանով, այլ լոկ յերկարատև ու դժվարին մասսայական պայքար մղելով մասսայական մանր-բուրժուական աղուեցությունների դեմ» (Լենին)։ Պրոլետարիատը ներկայացնում է իրադրժուում և աշխատանքի հասարակական կազմակերպման շատ ավելի բարձր տիպ համեմատած կապիտալիզմի հետ։

Պրոլետարիատի դիկտատուրայի գլխավոր ելությունը աշխատավորության առաջավոր չոկատի, նրա ավանգարդի, նրա միակ դեկավարի՝ պրոլետարիատի կազմակերպվածության և կարգապահության մեջ է։ Պրոլետարիատի խորհրդային պետությունը նրա դիկտատուրան է, նրա դասակարգային միջխանությունը։ Բանվորական, ղինվորական և գյուղացիական պատգամավորների խորհուրդների հանրապետությունը վոչ միայն ավելի բարձր տիպի դեմոկրատական հաստատությունների ձև է հանդիսանում, այլև այն միակ ձևը, վորն ընդունակ է ապահովել ամենից ավելի անհիվանդագին անցումը սոցիալիզմին։

Ստալինը պրոլետարիատի դիկտատուրայի յերեք կողմերի մասին (չահագործողներին ճնշումը, աշխատավորության ներգրավումը սոցիալիստական շինարարության գործում պրոլետարիատի դեկավարությունամբ, անդասակարգ հասարակության կառուցումը)։

Կուսակցությունը և բանվոր դասակարգը պրոլետարիատի դիկտատուրայի սխտեմում։ Պրոլետարիատի մասսայական կազմակերպությունների՝ պրոֆմիությունների, խորհուրդների, կոոպերացիայի, կոմյերիտմիության դերը։

Կապիտալիստական ելեմենտների և առհասարակ դասակարգերի վերացման անկարելիությունն առանց անողոք դասակարգային պայքարի։ Դասակարգային պայքարի սրման անխուսափելիությունը հետագայում ևս, առանձին մոմենտներում և հատկապես առանձին շրջաններում, սոցիալիստական շինարարության առանձին բնագավառներում։ XV, VI կուսկոնֆերենցիան կապիտալիստական ելեմենտների և առհասարակ դասակարգերի վերջնական վերացման, դասակարգային տարբերություններ և չահագործում ծնող պատճառների լիակատար վոչնչացման մասին, իբրև յերկրորդ հնգամյակում անդասակարգ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու տրմատական խնդրի։ Այնքի ոպորտունիստական տեսությունը անցման շրջանում դասակարգային պայքարի մարման, սոցիալիզմի մեջ կուլակի խաղաղ ներաճման մասին։ Ոպորտունիստական է այն պնդումը, թե յերկրորդ հնգամյակի շրջանը խաղաղ և «սահուն» զարգացման շրջան է։

Պրոլետարական պետության հետագա ամրացման անհրաժեշտությունը կապիտալիստական ելեմենտների և առհասարակ դասակարգերի վերացման, բուրժուազիայի ամեն տեսակ հակահեղափոխական յելույթների ճնշման խնդիրները լուծելու, գյուղացիական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցումը դեկավարելու, սոցիալիզմի վողջ շինարարությունը դեկավարելու համար։

III ԹԵՄԱ. ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՆՎՈՐ ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԱՌԱՋԱՎՈՐ ԶՈՎԱՏՆ Ե

Բանվոր դասակարգը ժամանակակից հասարակության ամենաառաջավոր, հեղափոխական դասակարգն է։ Բանվոր դասակարգի պատմական դերը։ Կուսակցության նշանակությունը ու դերը բանվոր դասակարգի հեղափոխական պարբարում։ Մարտական, հեղափոխական, մարքս-լենինյան տեսությունամբ ղինված կուսակցության գոյությունը վորպես հիմնական պայման բանվոր դասակարգի պատմական դերը կատարելու, այն է՝ բուրժուազիային տապա-

լերու, զիկատատուրա նվաճելու և սոցիալիստական հասարակութ-
յուն կառուցելու համար:

ՀամԿ(բ)Կ-ի և Կոմինտերնի ծրագիրը կուսակցության դերի
մասին: Կուսակցությունը վորպես բանվոր դասակարգի առաջավոր
և կազմակերպված ջոկատ: Կուսակցությունը վորպես պրոլետա-
րիատի դասակարգային կազմակերպության բարձրագույն ձև:
Կուսակցությունը վորպես պրոլետարիատի զիկատատուրայի ղեկը:
Կուսակցությունը վորպես պրոլետարիատի մասսայական կազմա-
կերպությունների (պրոֆմիությունների, խորհուրդների, կոոպե-
րացիայի, կոմյերիտմիության) ղեկավար: Կուսակցությունը վոր-
պես կամքի միասնություն, վոր անհամատեղելի չե ֆրակցիաների
գոյություն հետ: Կուսակցությունն ամբանում և նրանով, վոր
իրեն մաքրում և ուղղորդում իր տատանողական ելքները: Յերկու ֆրոն-
տով պայքարն ընդդեմ ուղղորդվածի և հաշտվողականության,
վորպես կուսակցության զարգացման պայման և նրա հաղթանակ-
ների նախադրյալ պրոլետարիատի զիկատատուրայի և սոցիալիզմի
կառուցման համար մղվող պայքարում:

Բայլչեիկյան կուսակցությունը նոր տիպի կուսակցություն և,
վորը խնդիր և դրել պայքարել պրոլետարական հեղափոխության
համար, պրոլետարիատի զիկատատուրայի հաղթանակների և սո-
ցիալիզմի կառուցման համար: ՀամԿ(բ)Կ ծրագիրը պրոլետարիա-
տի զիկատատուրայի ամբաջման և սոցիալիստական հասարակության
կառուցման ծրագիր և:

Կոմունիստի պարտականությունն է՝ ակտիվ պայքարել կու-
սակցության միասնությունն ամրացնելու համար, ընդդեմ աջ
ուղղորդվածի՝ իբրև տվյալ հտալի գլխավոր վտանգի, ընդդեմ
«ձախ» ուղղորդվածի, նրանց նկատմամբ հաշտվողականության:

«Կոմունիստ լինել նշանակում է դաստիարակության և կարգա-
պահության որիճակ տալ» (Լենին): Կոմունիստ լինել, առել և
«կարողանալ ակտիվ կերպով պայքարել կուսակցության գլխավոր
գծի համար, հեղինակություն վայելել մնացած բանվորական մաս-
սայում, կարողանալ իր հետեից տանել մասսաներին պայքարելու
ածուխի, մետաղի, հացի համար, հաղթահարելու դժվարություն-
ները, պայքարելու սոցիալիստական խնդիրների գործնական իրա-
կանացման համար: Առանց դրան սահմանադիժ չկա կուսակցու-
թյան անդամի և բանվորական մնացած մասսայի միջև» (Պոստի-

շեվ): Կոմունիստի ակտիվ և առաջավոր մասնակցությունը սոց-
մրցմանն ու հարվածայնությանը, ընկ. Ստալինի վեց պայման-
ների կատարմանը: Կուսակցության՝ իբրև միասնական համա-
խարհային կոմունիստական կուսակցության՝ անդամի ինտերնա-
ցիոնալ պարտականությունները միջադպրային պրոլետարական հե-
ղափոխության հաղթանակի համար, կոմունիզմի համար մղվող
պայքարում: Մարքս-լենինյան ուսուցման դերը կուսակցության
անդամների և թեկնածուների բայլչեիկյան մարտունակության
բարձրացման գործում: Գաղափարական-տեսական մակարդակի
սխտեմատիկ բարձրացումը կոմունիստի հիմնական պարտականու-
թյուններից մեկն է:

Բայլչեիզմի կազմակերպչական սկզբունքը: «Ինտերնատական
ցենտրալիզմը վորպես կուսակցության կառուցման կազմակերպչա-
կան սկզբունք: Կուսակցության բոլոր ղեկավար մարմինների բնո-
րականությունը: Ստորին կազմակերպությունների յենթարկու-
մը վերադաս կազմակերպություններին: Կուսակցության՝ զաղա-
փարական և կազմակերպչական միասնությունը նրա պայքարի
հաջողության գրավականն է:

Ամենախիստ յերկաթյա կարգապահությունը բայլչեիզմի հա-
ջողությունների հիմնական պայմաններից մեկն է: «Ով գեթ փոքր
չափով թուլացնում և պրոլետարիատի կուսակցության յերկաթյա
կարգապահությունը (հասկապես նրա զիկատատուրայի ժամանակ),
նա փաստորեն ողնում և բուրժուազիային պրոլետարիատի դեմ
դնալու» (Լենին): Ներկուսակցական դեմոկրատիայի և խնճա-
քնադատության նշանակությունը կուսակցական մասսաների տկ-
տիվությունը, դիտակցականությունը և բայլչեիկյան կայունու-
թյունը բարձրացնելու գործում, խնճաքնադատության ճնշման
ամեն տեսակ փորձերի դեմ վճռաբար պայքարելու անհրաժեշտու-
թյունը: Կուսակցության կանոնադրությունը բայլչեիզմի կազմա-
կերպչական սկզբունքների կոնկրետ արտահայտությունն է: Կու-
սակցության կանոնադրության հիմնական դրույթները: Կուսակ-
ցական կազմակերպությունների կառուցվածքը: Բջիջը կուսակա-
զմակերպության հիմունքն է: Կուսակցական ապարատի նշանակու-
թյունը: Կուսակցական ապարատը կուսակցության ղեկն է պրո-
լետարիատի դասակարգային պայքարի քաղաքական ու կազմա-
կերպչական խնդիրների իրականացման գործում: Բայլչեիզմի կազ-

Կուսակցական շինարարութեան և կուսամասայական աշխատանքի հերթական խնդիրները ձեռնարկութեան համար, սովորութեամբ, կոչվողում: Ընկ. Կազանովիչը կուսակցական աշխատանքի յերեք հերթական ողակներին մասին տվյալ ետապում:

Կուսակցութեանը և առաջնորդները: Կենտկոմը կուսակցութեան կոլեկտիվ առաջնորդն է, նրա թեորետիկական շտաբը: Առաջնորդները դերը կուսակցութեան մեջ: Լենինը վորպես կուսակցութեան և Կոմունիստական Խաղաղարարական տեսարան, կազմակերպիչ և առաջնորդ, պրոլետարական հեղափոխութեան հաղթանակի և սոցիալիստական շինարարութեան կազմակերպիչ: Ընկ. Ստալինի դերը վորպես կուսակցութեան և Կոմինտերնի տեսարանի ու առաջնորդի: Ընկ. Ստալինի դերը լենինիզմի հետագա զարգացման գործում: Ընկ. Ստալինը վորպես սոցիալիստական շինարարութեան հաղթանակների կազմակերպիչ և վողջ ֆրոնտով ծաղկաված սոցիալիստական հարձակման ղեկավար: Ընկ. Ստալինի դերը տրոցկիզմի, աջ և «ձախ» ոպորտունիզմի ու նըրանց նկատմամբ հաշտութեանութեան դեմ մղվող պայքարում Համկոմկուսում և Կոմինտերնում:

Թ Ե Մ Ա IV

ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ԻՆՉՊԻՍԻ ԹՇՆԱՍԻՆԵՐԻ ԴԵՍ ՊԱՅՔԱՐԵԼՈՎ ԱՃԵՑ, ԱՄՐԱՑԱՎ ՅԵՎ ԿՈՓՎԵՑ ԲՈԼՇԵՎԻԶՄԸ

Լենինը և Ստալինը Ռուսաստանում բոլշևիզմի ձևավորման առանձնահատկութեանների մասին: Այն պատմական պայմանները, վորոնց մեջ ծագեց և ձևակերպվեց բոլշևիզմը, Ռուսաստանը իմպերիալիզմի հակասութեանների հանգուցակետն է, համաշխարհային հեղափոխական շարժման կենտրոնը, բոլշևիզմի ոչխալը: Բոլշևիզմի միջազգային նշանակութեանը: Բոլշևիզմը բոլոր յերկրների բանվորների հեղափոխական պայքարի փորձի ընդհանրացումն է» (Ստալին) և «տակտիկայի տիպար բոլորի համար» (Լենին):

Բոլշևիզմը, վորպես նոր տիպի կուսակցութեան, ծագեց հեղափոխական մարքսիզմի գրանիտի հիմքի վրա, բանվորական շարժման ներսում յեղած ոպորտունիզմի դեմ պայքարելով Ռուսաստանում և միջազգային արեւայում: Լենինի պայքարը պրոլետարիատի հեղեմոնիայի համար հեղափոխական շարժման մեջ, հեղափոխական թեորիայի համար, գիտակցականութեան դերի համար՝ բանվորական շարժման մեջ, ընդդեմ տարերայնութեան

պոչական թեորիայի: «Բանվոր դասակարգի ազատագրման պայքարի միութեանը» վորպես պրոլետարիատի կուսակցութեան սաղմ: ՌՍԴԲԿ առաջին համագումարը: «Իսկրա»-յի կազմակերպումը և նրա դերը բոլշևիզմի գաղափարական ու կազմակերպական ձևակերպման գործում: Լենինի դերը «Իսկրա»-յի ստեղծման գործում: ՌՍԴԲԿ II համագումարը և նրա նշանակութեանը կուսակցութեան պատմութեան մեջ: Հիմնական տարաձայնութեանները համագումարում (կուսակցութեան ծրագրի և կանոնադրութեան մասին, լիբերալ բուրժուազիայի հանդեպ ունենալիք վերաբերմունքի մասին): Պառակտումը II համագումարում վորպես յերկու ինքնուրույն կուսակցութեանների—պրոլետարական՝ հեղափոխական-հեղափոխական, բոլշևիզմի կուսակցութեան և մանրբուրժուական՝ ոպորտունիստական, մենշևիկյան կուսակցութեան ձևակերպում:

1905—1907 թ. թ. հեղափոխութեան յուրահատկութեանը դարաշրջանի (իմպերիալիզմի) առանձնահատկութեանների տեսակետից: Հեղափոխութեան բնույթը (բուրժուազեմոկրատական), նրա շարժիչ ուժերը (պրոլետարիատը՝ հեղափոխութեան հեղեմոն, գյուղացիութեանը՝ դաշնակից) և պայքարի պրոլետարական մեթոդները (գործադուլ, զինված ապստամբութեան): 1905—1907 թ. թ. հեղափոխութեանը 1917 թ. Հոկտեմբերյան հեղափոխութեան զլխավոր փորձն էր:

Կուսակցութեան տակտիկան և նրա վերաբերմունքը խորհուրդներին, գյուղացիական շարժման, բանակային ապստամբութեանների, պրոֆմիութեանների հանդեպ: Տակտիկան բուրժուազիայի հանդեպ: Մենշևիզմը և տրոցկիզմը բուրժուազիայի գործակալներն էլին բանվորական շարժման մեջ: 1905—1907 թ. թ. հեղափոխութեան մեջ զինված ապստամբութեան նախապատրաստումն ու ղեկավարութեանը կուսակցութեան կողմից: Կուսակցութեան ուղղամարտական աշխատանքը: Բոլշևիզմը ժամանակավոր հեղափոխական կառավարութեան և խորհուրդների մասին: Խորհուրդները վորպես ապստամբութեան ողգաններ, վորպես իշխանութեան սաղմնային ողգաններ: Ծնված ազգութեանների հեղափոխական պայքարի ղեկավարութեանը պրոլետարիատի կողմից: Բոլշևիզմի տակտիկան վորպես այն ուղին, վոր ապահովում է բուրժուազեմոկրատական հեղափոխութեան ներաճումը սոցիալիստական հեղափոխութեան մեջ:

Լենինը բուրժուա-դեմոկրատական հեղափոխությունը սոցիալիստական հեղափոխության մեջ ներառելու մասին: «Դեմոկրատական հեղափոխությունից մենք իսկույն կեթ կսկսենք անցնել, և հենց մեր ուժերի համեմատ—կազմակերպված և զիտակից պրոլետարիատի ուժի համեմատ—կսկսենք անցնել սոցիալիստական հեղափոխությանը»: «Մենք կողմնակից ենք անընդհատ հեղափոխության, մենք կանգ չենք առնի կես ճանապարհին» (Լենին): Ներառման հարցում տրոցկիստական մաքսանենգության մերկացումն ընկ. Ստալինի կողմից: Պայքարը պրոլետարիատի և գյուղացիության հեղափոխական-դեմոկրատական զիլտատուության համար, վորպես բուրժուա-դեմոկրատական հեղափոխությունը սոցիալիստական հեղափոխության մեջ ներառելու հիմնական պայմանի: Լենինի պայքարը մենշևիկներին դեմ հեղափոխության բռնությունից և շարժիչ ուժերի հարցերի շուրջը: Պայքարը պերմանենտ հեղափոխության տրոցկիստական թեորիայի դեմ, իբրև հեղափոխական ֆրազայով վարագուրված մենշևիկների մի ալյուսմանության: Յերբորդ համագումարը և նրա դերը կուսակցության պատմության մեջ: Յերբորդ համագումարի վորոշումները—ժամանակավոր հեղափոխական կառավարության մասին, զինված ապստամբության մասին, ագրարային հարցի մասին: 1905—1907 թ. թ. հեղափոխության միջազգային ազդեցությունը (Յեվրոպայում և Արևելքում. Չինաստան, Պարսկաստան, Թյուրքիա):

Բոլշևիկյան տակտիկական ունակության տարիներին. պայքար բանվոր դասակարգի հեղեմոնիայի պահպանման և ամրացման մասանների ղեկավարման և նոր հեղափոխական վերելքի նախապատրաստման համար: Աշխատանքի լեզալ և անլեզալ մեթոդների գուղթորդումը: Կուսակցության մաքրումն ու պրոլետարիատական ելեմենտներից: Լենինի (բոլշևիկների) պայքարը լիկվիդատորների, տրոցկիստների և ոտզովիստների դեմ: Մասսայական բանվորական շարժման վերելքը (Լենայի դեպքերը և գործադուլային պայքարի աճումը):

Պրագայի կոնֆերենցիան և նրա նշանակությունը կուսակցության պատմության մեջ: Տրոցկիստական-լիկվիդատորական ու գոստոսյան բլոկը վորպես ցենտրիզմի ոչախ Ռուսաստանում, ստեղծված՝ բոլշևիկների դեմ պայքարելու համար:

Բոլշևիկյան լեզալ մամուլը («Զվեզդա» և «Պրավդա») վորպես բանվորական մասսաների կազմակերպիչ և կուսակցական կադրերի պատրաստման գպրոց:

1914—1918 թ. թ. պատերազմի լենինյան գնահատումը վորպես իմպերիալիստական պատերազմի: Պայքար իմպերիալիստական պատերազմը քաղաքացիականի վերածելու համար: Իր կառավարության պարտության լոզունգը: Բոլշևիկներին պայքարը սոցիալ-շովինիզմի (Շեյդեման, Պլեխանով և այլն), ցենտրիզմի և պացիֆիզմի դեմ (Կաուցկի, Տրոցկի և այլն): Ցենտրիզմը վորպես պրոլետարիատի ամենավտանգավոր, «ամենաստոր» թշնամին:

Բոլշևիկների պայքարը Ռոզա Լյուքսեմբուրգի հայացքների դեմ ազգային-դադուլային հարցում, իբրև պայքար իմպերիալիզմի և պրոլետարական հեղափոխության հակալենինյան թեորիայի դեմ:

Պայքար ընդդեմ «ձախ» բոլշևիկների, վորոնք ժխտում եյին իր կառավարության պարտության լոզունգը, ժխտում եյին ազգային-ազատագրական շարժման դերը պրոլետարական հեղափոխության մեջ իմպերիալիզմի դարաշրջանում:

Միջազգային հեղափոխական շարժման բոլոր խնտերնացիոնալիստական ելեմենտների համախմբումը բոլշևիկների շուրջը: Բոլշևիկների ղեկավար դերը III Խնտերնացիոնալ ստեղծելու համար մղվող պայքարում, իբրև պայքար նոր տիպի համաշխարհային կուսակցության համար: Բոլշևիկները վորպես Կոմինտերնի միակ դադափարական պատվանդանը և կազմակերպիչը:

Թ Ե Մ Ա Ն

ԲՈՒՇԵՎԻՉՍԸ ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏԻ ԴԵԿՏԱՏՈՒՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ՄՂԱԾ ՊԱՅՔԱՐՈՒՄ

Փետրվարյան հեղափոխության և նրանում պրոլետարիատի խնդիրների լենինյան գնահատումը: Բոլշևիկյան կուսակցության ղեկավար դերը փետրվարյան հեղափոխության մեջ: Կամենևի, Ռիկովի և մյուսների խմբի կողմից հեղափոխության բռնությունից և հեռանկարների աջ ուղորտունիստական գնահատման դեմ մղվող պայքարը: Բոլշևիկյան կուսակցության դերի մասին տրոցկիստական ստի մերկացումը մինչև Լենինի գալը:

Լենինի ապրիլյան թեզիսները: «Ամբողջ իշխանությունը խորհուրդներին» լոզունգը: Պայքար մենշևիկների և էսերների կղղացման, խորհուրդների նվաճման, մասսաներին բոլշևիկների լոզունգների շուրջը համախմբելու համար: Գյուղացիության աշխատավոր մասսաների հեղափոխականացումը և պայքար իշխա-

դեկտեմբեր դերը փետրվարյան հեղափոխության մեջ: Կամենևի, Ռիկովի և մյուսներն իմբի կողմից հեղափոխության բնույթի և հեռանկարների աջ ուղորդողությամբ անհատական գնահատման դեմ մղվող պայքարը: Բայց չեխիկյան կուսակցության դերի մասին տրոցկիստական ստի մեղակցումը մինչև Լենինի գալը:

Լենինի ապրիլյան թեզիսները: «Ամբողջ իշխանությունը խորհուրդներին» լոզունգը: Պայքար մենչեիկներին և եսերներին կողմից, խորհուրդների նշանման, մասնակցություն բայց չեխիկների լոզունգներին չուրջը համախմբելու համար: Գյուղացիության աշխատավոր մասնակցների հեղափոխականացումը և պայքար իշխանությունը պրոլետարիատի ու չքավորագույն գյուղացիության ձեռքն անցկացնելու համար: Վոչ մի սփանդակություն ժամանակավոր կառավարությանը: Խորհուրդները հեղափոխական կառավարության միակ հնարավոր ձևն են: Վերաբերմունքը գյուղացիական շարժման հանդեպ: Բայց չեխիկների տակտիկան բանակում: Ծրնշված ազգությունների շարժման դեկտեմբերականությունը: 1917 թ. հուլիսյան օրերը և իշխանության անցումը հակահեղափոխության ձեռքը: Կուսակցությունն անցնում և կիսալեզալ դրություն: Կուսակցության V համագումարը: Զինված ապստամբության նախապատրաստումը: Լենինը և Ստալինը վորպես գինյած ապստամբության կազմակերպիչներն ու դեկտեմբերյանը Հոկտեմբերին: Կուսակցության պայքարը աջ ուղորդողությամբ (Կամենևի, Զինովյեի և այլն) շարեյկերիսերության դեմ իշխանության գրավման շրջանում:

Հոկտեմբերյան հեղափոխության բնույթի և շարժիչ ուժերի Լենինյան գնահատումը—Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը սոցիալիստական հեղափոխություն էր, վոր տապալեց բուրժուազիայի իշխանությունը և հաստատեց պրոլետարիատի դիկտատուրա իր ճանապարհին ամբարտեժով բուրժուա-դեմոկրատական հեղափոխության խնդիրները: Հոկտեմբերի հաղթանակը իմպերիալիզմի չղթայի խզումն և ամենանեղ ողակից: Լենինը և Ստալինը Հոկտեմբերի հաղթանակի առանձնահատկությունների և պայմանների մասին:

Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը համաշխարհային հեղափոխության սկիզբն և ու պատվանդանը: Պրոլետարիական ապստամբության և պրոլետարիատի դիկտատուրայի հաղթանակի

բայց չեխիկյան հաղթանակի դեկտեմբերյան տիպար հանդիսացող Հոկտեմբերի համաշխարհային պատմական նշանակությունը: Հոկտեմբերյան հեղափոխության ազդեցությունը կոմունիստական ելեմենտների ուժեղացման վրա Արևմուտքի և Արևելքի յերկրներում:

ՀամԿ (բ) Կ-ի և Կոմիտեների ծրագրերը Հոկտեմբերյան հեղափոխության նշանակության մասին:

Պրոլետարիատը և չքավորագույն գյուղացիությունը Հոկտեմբերի շարժիչ ուժերն են: Պրոլետարիատի դաշինքը չքավորագույն գյուղացիության հետ, միջակի չեղոքացմամբ, ընդդեմ վոլջաբուրժուազիայի—լոզունգի իրադրությունը: Բուրժուազիայի պետական ճնշող ապարատի խորտակումը և սեփական պետական ապարատի ստեղծումը պրոլետարիատի միջոցով: «Խորհուրդները նոր պետական ապարատ են» (Լենին):

Հոկտեմբերի առաջին դեկրետները վորպես սոցիալիստական շինարարության առաջին քայլեր: Դեկրետ հողի մասին, խաղաղության մասին, բանվորական կոնտրոլի մասին: Հողի սոցիալականացման դեկրետը վորպես գյուղացիության հիմնական մասսաների հետ համաձայնվելու պլատֆորմ: Բանկերի և գործարանների ազգայնացումը:

Լենինի (բայց չեխիկների) պայքարը խաղաղության համար, հանդուստանալու համար: Բրեստյան դաշնադիրը վորպես հարկադրյալ համաձայնություն իմպերիալիստների հետ՝ սոցիալիստական շինարարության համար խաղաղ ժամանակամիջոց ձեռք բերելու նպատակով: Կուսակցությունը Տրոցկու և «ձախ» կոմունիստների դեմ մղվող պայքարում խաղաղության հարցի չուրջը: Չքավորական կոմիտեները և նրանց նշանակությունը պրոլետարիական հեղափոխության զարգացման գործում: Ազգային հարցի լուծումը—ազգերի ինքնորոշման իրավունքի լոզունգի իրադրությունը:

Բուրժուազիայի, մենչեիկների և եսերների հակահեղափոխական ապստամբությունները: Կառիտալիստական պետությունների ինտերվենցիան Սորբոդային Ռուսաստանի դեմ: Պրոլետարիական պետության պաշտպանության խաղաղակերպումը: Կարմիր դավադրիայից կանոնավոր հարձակումների անցնելը: Կուսակցությունը Կարմիր բանակի կազմակերպիչն էր և դեկտեմբեր: Լենինի և

11-27 3769

Ստալինի ղեկավար դերը Կարմիր բանակի կազմակերպման գործում, քաղաքացիական պատերազմում և խորհրդային իշխանության հաղթանակի կազմակերպման գործում:

Ռազմական կոմունիզմի լենինյան գնահատականը: Պրոլետարիատի և գյուղացիության ռազմա-քաղաքական դաշինքը: Կուսակցության VIII համագումարը միջակին չեզոքացնելուց նրա հետ դաշինք կապելուն անցնելու մասին: «Կարոդանալ համաձայնության դալ միջակ գյուղացիության հետ, մոչ մի պահ չհրաժարվելով պայքարելու կուլակի դեմ, ամուր հենվելով միայն չքավորության վրա» (Լենին) լենինյան լոզունգը:

VIII համագումարում ընդունված ծրագրի մշակումը և կուսակցության պայքարը Բուխարինի սխալների դեմ:

VI ԹԵՄԱ. ԲԱՅԼՇԵՎԻԶՄԸ ՍՈՑԻԱԼԻԶՄԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՎՈՂ ՊԱՅԲԱՐՈՒՄ

Քաղաքացիական պատերազմի վերջանալը և անցումը ՆԵՊ-ին: Լենինը և Ստալինը ՆԵՊ-ի մասին: ՆԵՊ-ը վորպես պրոլետարիատի միակ ճիշտ քաղաքականության կապիտալիզմից սոցիալիզմի անցման շրջանում: «ՆԵՊ-ը պրոլետարական պետության հատուկ քաղաքականությունն է, վոր նպատակ ունի կապիտալիզմ թուլլ տալ՝ հրամանատարական բարձունքները պահելով պրոլետարական պետության ձեռքում, վոր նպատակ ունի պայքարի հանել կապիտալիստական և սոցիալիստական ելեմենտները, վոր նպատակ ունի ուժեղացնել սոցիալիստական ելեմենտների դերն ի միաս կապիտալիստական ելեմենտների, վոր նպատակ ունի սոցիալիստական ելեմենտների հաղթանակը ձեռք բերել կապիտալիստական ելեմենտների հանդեպ, վոր նպատակ ունի վոչնչացնել դասակարգերը, սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմք կառուցել» (Ստալին):

Պրոֆիտիզմի հանդեպ: Կուսակցության պայքարը տրոցկիստական և անարխո-սինդիկալիստական թեթումների դեմ կուսակցության ներսում: Տրոցկու պատճառները վորպես ռազմա-կոմունիստական քաղաքականության շարունակությունը նոր պայմաններում, — քաղաքականություն, վորը տանում էր դեպի պրոլետարիատի և գյուղացիության հիմնական մասսաների դաշինքի խզումը: Բուխարինի բուֆեր դերը և նրա թավալումը դեպի տրոցկիզմը:

Հարձակում ՆԵՊ-ի հիման վրա: Կուսակցության XI համագումարը ՆԵՊ-ի մասին: Լենինը սոցիալիստական շինարարության հեռանկարների և ծանր արդյունաբերության դերի մասին: Ելեկտրիֆիկացիայի լենինյան պլանը և նրա դերը սոցիալիստական շինարարության մեջ: Լենինի կոոպերատիվ պլանը վորպես մանր-գյուղացիական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման աղի: Լենինը պետապարատի վերակազմության և բյուրոկրատիզմի դեմ պայքարելու մասին: Լենինը կուլտուրական հեղափոխության պրոբլեմի մասին սոցիալիստական շինարարության ընդհանուր պլանում: Խնդուստրացման լենինյան ուսմունքի և լենինյան կոոպերատիվ պլանի գործնական ու տեսական զարգացումն ընկ. Ստալինի միջոցով: ՆԵՊ-ի միջադպյին նշանակությունը:

1923 թ. աշնան տնտեսական դժվարությունները և մանր-բուրժուական տատանումների ուժեղացումը կուսակցության մեջ: 1923 թ. դեկտեմբեր: Տրոցկիստական ոպոզիցիայի տնտեսական պլատֆորմը—«գերինդուստրացման» քաղաքականությունը, դեմքի բարձրացման քաղաքականությունը, արտաքին առևտրի մենաշնորհների վերացումը, միջակի հետ դաշնակցելու անտեսումը: Տրոցկու «գերինդուստրիալիստական» քաղաքականության կապիտալիստական եյուլությունը—սոցիալիստական շինարարության հաղթանակին հավատ չընծայելը և գյուղացիական տնտեսությունը վորպես դադութ դիտելու հայացքը: Տրոցկիստական ոպոզիցիայի՝ ներկուլակցական հարցերում վերցրած պլատֆորմի մենչևիկյան եյուլությունը. պայքար Փրակցիաների և խմբավորումների ազատության համար, հին գվարդիայի վարկարեկումը և սերունդների հակադրումը: Տրոցկիզմի ձգտումը—ներկուսակցական դեմոկրատիայի համար պայքարելու ձևի տալ—փոխելու բայլչևիկյան գեկավարությունը՝ իր քաղաքական գիծն անցկացնելու համար: Լենինի մահը: Դիսկուսիա «Հոկտեմբերի դասեր»-ի մասին: Տրոցկիզմի ջախջախումը:

Լենինը մեկ յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորության և խնդիրների մասին: Լենինյան ուսմունքի զարգացումն ընկ. Ստալինի կողմից: XIV կուսակոնֆերենցիան մեկ յերկրում սոցիալիզմի հաղթանակի մասին: Խնդուստրացումը սոցիալիզմի պատվանդանն է: Կուսակցության XIV համագումարն ինդուստրացման համագումարն էր: «Լենինգրադյան ոպոզիցիայի» առաջա-

ցումը: Կուսակցության պայքարը «նոր ուղղիցիայի» դեմ՝ ԽՍՀ Միության մեջ սոցիալիզմ կառուցելու համար: Միացյալ բոլոր կազմվելը՝ մեկ յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու հնարավորության ժխտման տրոցկիստական պատժորոմի վրա: Միջակի հետ դաշնակցելու լենինյան քաղաքականության խեղաթյուրումը՝ կուսակցությանը և խորհրդային պետությանը վերասերման մեջ մեղադրելը: Տրոցկիստական-դինովյեվյան բյուրի փորձը յերկրորդ կուսակցություն ստեղծելու: XV կուսկոնֆերենցիան և ԿիԳԿ-ի VII պլենումը ուղղիցիոն բյուրի մասին՝ իբրև ՀամԿ (բ) Կ-ի ներսում գոյացած սոցիալ-դեմոկրատական թեքման: Կուսակցության XV համագումարի վերջում տրոցկիզմի հայացքները և ՀամԿ (բ) Կ-ին պատկանելու անհամատեղելիությունը մասին: Տրոցկիզմի ջախջախումը և նրա վերածումը հակահեղափոխական բուրժուազիայի առաջավոր չոկատի:

Սոցիալիստական շինարարության հաջողությունը և յերկրի ինդուստրացման հիման վրա դյուրանտեսությունը սոցիալիստական վերահառուցման յենթաբեկելու խնդիրները: Կուսակցության XV համագումարը կոլեկտիվացման համագումարն էր: Հնգամյա պլանը սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման պլանն է: Ժողովրդական տնտեսության զարգացման առաջին հնգամյա պլանի հաստատումը XVI կուսկոնֆերենցիայի կողմից: Սոցիալիստական շինարարության հաջողությունները և դասակարգային պայքարի սրումը: Աջ թեքումը գլխավոր վտանգն և ներկա ետապում:

Դասակարգային պայքարի մարման և սոցիալիզմի մեջ կուլակի խաղաղ ներածման աջ ուղորտունիստական տեսությունը: Լենինյան կոռպերատիվ պլանի խեղաթյուրումն աջերի կողմից: Աջ ուղորտունիստների դադարապահական միացումը բուրժուական ուստավրատորների ծրագրի հետ տնտեսական շինարարության հիմնական հարցերում: Աջ ուղորտունիստների ֆրակցիոն աշխատանքը: Կուսակցության XVI համագումարը աջ թեքման մասին՝ իբրև կուսակցության ներսում կուլակային ագենտուրայի, աջ թեքման հայացքների և ՀամԿ (բ) Կ-ին պատկանելու անհամատեղելիության մասին: Կուսակցության պայքարը յերկու ֆրոնտի վրա — ընդդեմ աջ թեքման, իբրև գլխավոր վտանգի, ընդդեմ «ձախերի», ընդդեմ թեքումների նկատմամբ հաշտվողականության:

Սոցիալիստական շինարարության տնտեսական և քաղաքական հաջողությունները, վորոնք նախապատրաստեցին սոցիալիզմի շրջանը թեակոխելը: Մեծ բեկման տարին և «ուլ-ում» հարցի լուծումն արդյունաբերության մեջ: Գյուղացիության չքավոր — միջակային մասսաների շրջադարձը դեպի սոցիալիզմ: Կուլակությունը սահմանափակելու և վտարելու քաղաքականության շրջանը համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա վորպես դասակարգ վերացնելու քաղաքականության անցնելը: Կուսակցության պայքարն ինքնահոսի աջ ուղորտունիստական տեսության և «ձախ» խտրորումների դեմ կոլտնտեսային շինարարության ասպարիզում: XVI համագումարը սոցիալիզմի ամբողջ ֆրոնտով ծավալուն հարձակման համագումարն էր: Սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման ավարտումը և «ուլ-ում» հարցի լուծումը քաղաքում ու դյուրում: Դասակարգային պայքարի սրումը՝ պրոյնտարիատի կողմից կապիտալիստական ելեմենտների վրա ամբողջ ֆրոնտով հարձակման անցնելու կապակցությամբ: Հակահեղափոխական կազմակերպությունները ԽՍՀՄ-ի ներսում բուրժուա-կալվածատերական ինտերվենցիայի դործակալներն և յին («Արդյունաբերական կուսակցություն», մենշևիկների միութենական բյուրո, կոնդրատյականություն): Կուսակցության պայքարը դասակարգային թշնամու դեմ տեսական ֆրոնտի զանազան բնագավառներում: Յերկերեսանի աջ-«ձախ» բյուրը: Աջ-«ձախ» բյուրի ջախջախումը: Կուսակցությունը յերկրորդ հնգամյակի համար մղվող պայքարում: Մասսաներին դեկավարելու հիմնական պայմանները — կուլանալ առանձնացնել հիմնական ողակն ընդհանուր շղթայում, տալ ճիշտ լողունը (մասսաների համար հասկանալի), մասսաներին համոզել այդ լողունը ճշտությունը, մասսաներից հետ չմնալ և առաջ չվազել, պայքարել յերկու ֆրոնտի վրա՝ ընդդեմ աջ թեքման, վոր մնում է գլխավոր վտանգը տվյալ ետապում, ընդդեմ «ձախ» թեքման, ընդդեմ նրանց նկատմամբ հաշտվողականության — վորպես անդասակարգ հասարակության կառուցման հիմնական պայման:

տնտեսական յետամնացութեան վերացման մասին: Առաջավոր յերկրներին հասնելու և տեխնիկական-տնտեսական տեսակետից նրանց անցնելու խնդիրը: «Առաջավոր յերկրներին մենք յետ ենք մնացել 50—100 տարով: Մենք պետք է այդ տարածութիւնը կտրենք անցնենք տասը տարում: Կամ մենք այդ կանենք, կամ մեզ կձգմեն» (Սալիկ):

Հնգամյակը վերադես ԽՍՀՄ ինդուստրացման գործնական պլան:

Սոցիալիստական արդյունաբերութեան զարգացման բոլոր կյան տեսակները:

Հնգամյակի հիմնական ձեռնարկութիւններն բնութագրութիւնն ու տնտեսական նշանակութիւնը. Ուրալ-կուզբասյան կոմբինատի ածխա-մետաղածուլական նոր բաղադրի ստեղծումը:

Մետաղածուլական նոր գիգանտ ձեռնարկութիւններ՝ Կուզ-նեցկի, Մագնիտոգորսկի, Կերչի, Դնեպրոպետրովսկի և այլ կոմբինատներն գործարկումը:

Գյուղատնտեսական և ընդհանուր մեքենաշինարարութեան նոր գիգանտների ստեղծումը. Խարկովի, Ստալինգրադի, Չելյաբինսկի տրակտորի գործարանները, Գորկու (Նիժնի-Նովոգորոդի) և Մոսկվայի ավտոմոբիլի գործարանները, Սարատովի կոմբինատը, Ռոստովի «Մեյմաշը», Գորկու և Մոսկվայի դազգյահաշինարարական գործարանները, Ուրալի և Կրամատորսկի ծանր մեքենաշինարարութեան գործարանները, Դնեպրոպետրովսկի կոմբինատը և այլն:

Քիմիական արդյունաբերութեան խաշորագույն համաշխարհային գիգանտներն ստեղծումը—Բերեզնիկի, Բորեիկի, Վոսկրեսենսկու, Չերնոբեչենսկի և Դորոգոմիլովսկի քիմիական կոմբինատները:

Պողտագույն ելեկտրոկայանների ստեղծումը—Դնեպրոպետրովսկի, Շտերովի, Կաշիրի, Իվանովոյի, Գորկու Կիզելի, Ստալինգրադի և այլ ելեկտրոկայանները:

Նոր ածխահանքերի, նավթահորերի, տորֆի մշակումների ածումը և արտադրութեան այդ ճյուղերի մեքենայացումը:

Նոր արտադրութիւնների տեխնիկայի տիրապետման և յուրացման աջողութիւնները (տրակտորներ, կոմբայներ, ավտոմոբիլներ, դազգյահաշինութիւն, վերականգնող պողպատներ և այլն): Արտադրողականութեան ածումը, շնորհիվ նոր տեխնիկա մտցնե-

լուն և աշխատանքի նոր ձևեր՝ սոցմրցում ու հարվածայնութիւն ծավալելուն:

Ժողովրդական տնտեսութեան ընդհանուր վերելքը և սոցիալիստական ինդուստրիայի առաջատար դերը ԽՍՀՄ վողջ ժողովրդական տնտեսութեան մեջ: Ագրարային յերկրից ԽՍՀՄ-ի վերածումն ինդուստրիալ յերկրի: Սոցիալիզմի շրջանը թեակոխելը և սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման ավարտումը: «Ուլ-ում» հարցի լիակատար ու անվերադարձ լուծումը սոցիալիզմի ոգտին քաղաքում և գյուղում:

Բանվորական մասսաների նյութական և կուլտուրական մակարդակի ածումը: Բանվոր դասակարգի թվական ածումը: Գործազրկութեան լիակատար վոչնչացումը: Աշխատավարձի ածումը: Բանվորների բնակարանային-կենցաղային պայմանների բարելավումը: Լայն սպառման առարկաների արտադրութեան, խորհրդային առևտրի ու նրա կարևորագույն ողակի՝ քաղաքի և գյուղի աշխատավորութեանը լրացուցիչ մթերքներ տվող կոլտոգային առևտրի ծավալումը:

Այլ և «ձախ» ոպորտունիստների՝ ինդուստրացման տեսակի ուժից վեր լինելու մասին յեղած տեսութեան կրախը:

Հնգամյակի վերջին տարվա խնդիրների կատարումը յերկրորդ հնգամյակի աջող կատարման հիմքի ստեղծումն է:

ԽՍՀՄ ինդուստրացման աջողութիւնները և հնգամյակի աջող կատարումը չորս տարում ու գերակատարումը մի շարք ճյուղերի գծով արդյունք է կուսակցութեան ճիշտ քաղաքականութեան և յերկու ֆրոնտով անհաշտ պայքարի, արդյունք է բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիութեան ամենալայն մասսաների հեղափոխական ակտիվութեան վիթխարի ածման, սոցմրցման ու հարվածայնութեան հսկայական վերելքին և ընկ. Ստալինի վեց պայմանների համար պայքարելուն:

Ներկա շրջանի գծավարութիւնները: Մեր գծավարութիւնները ըն ածման գծավարութիւններ են: Մեր գծավարութիւնները դասակարգային պայքարի գծավարութիւններ են: Մեր գծավարութիւնների առանձնահատկութիւնները նրանում են, վոր նրանք իրենց մեջ կրում են իրենց հաղթահարման հնարավորութիւնը:

Դասակարգային պայքարը կապիտալիզմի մնացորդներին, գլխողական տենդենցների, մանր-բուրժուական հալստարեցման և գիմազրկութեան դեմ. պայքար աշխատանքի հանգեպ կոմունիստական վերաբերմունքի, աշխատանքի արտադրողականութեան

խատախորութեանը լրացուցիչ միջերջներ տվող կոլտնտեսական ատեսարի ծավալումը :

Այլ և «ձախ» ոպորտունիստների՝ ինդուստրացման տեմպի աւ-
ժից վեր լինելու մասին խոսող տեսութեան կրախը :

Հնդամյակի վերջին տարվա խնդիրների կատարումը յերկրորդ
Հնդամյակի հաջող կատարման հիմքի ստեղծումն է :

ԽՍՀՄ ինդուստրացման հաջողութեանները և հնդամյակի հա-
ջող կատարումը չորս տարում ու գերակատարումը մի շարք ճյու-
ղերի գծով արդյունք և կուսակցութեան ճիշտ քաղաքականութեան
և յերկու ֆրոնտով անհաշտ պայքարի, արդյունք և բանվոր դասա-
կարգի և աշխատավոր գյուղացիութեան ամենալայն մասսաների
հեղափոխական ակտիվութեան վերթիարի աճման, սոցմըցման ու
հարվածաչնութեան հակայական վերելքին և ընկ. Ստալինի վեց
պայմանների համար պայքարելուն :

Ներկա շրջանի դժվարութեանները : Մեր դժվարութեաններն
աճման դժվարութեաններ են : Մեր դժվարութեանները դասակար-
գային պայքարի դժվարութեաններ են : Մեր դժվարութեանների
առանձնահատկութեանները նրանումն են, վոր նրանք իրենց մեջ
կրում են իրենց հաղթահարման հնարավորութեանը :

Դասակարգային պայքարը կապիտալիզմի մնացորդների, պո-
կոպական տենդենցների, մանր-բուրժուական հալսարեցման և
դիմադրկութեան դեմ . պայքար աշխատանքի հանդեպ կոմունիստա-
կան վերաբերմունքի համար, աշխատանքի արտադրողականութեան
բարձրացման համար, նոր բանվորների վերադաստիարակման հա-
մար—ահա սոցիալիստական շինարարութեան վճռական խնդիրները
տվյալ ետապում :

Վողջ ժողովրդական տնտեսութեան վերակառուցման ավար-
տումը, տնտեսութեան բոլոր ճյուղերի համար տեխնիկական բա-
ղայի ստեղծումը յերկրորդ Հնդամյակի հիմնական տնտեսական
խնդիրն է : Խորհրդային մեքենաշինարարութեան առաջատար դերը
յերկրորդ Հնդամյակում :

Արդյունաբերութեան սոցիալիստական տեղադրման պրոբլեմը
յերկրորդ Հնդամյակում : Սոցիալիստական տնտեսութեան արագ
աճումը յերկրորդ Հնդամյակում աղգային հանրապետութեաննե-
րում և մարդերում պայմանավորում է արդյութեանների տնտե-
սական ու կուլտուրական հետամնացութեան վերացումը : Արդյու-
նաբերութեան ու արանսպորտի ելկարիֆիկացիայի վրա հիմնված

նորադույն ենկրդեալի բաղայի ստեղծումը և ելկարոնենրդիայի
արմատացումը գյուղատնտեսութեան մեջ, ոգտադործելով ջրային
ենենրդիայի, քարածխի շերտերի և վառելանյութի տեղական տե-
սակների խոշոր ռեսուրսները :

Սև և դուսավոր մետաղածուրման խնդիրները յերկրորդ Հն-
դամյակում : Տրանսպորտի վերակառուցումը և յերկրի քիմիացու-
մը, գյուղատնտեսութեան մեքենայացման ավարտումը :

Թեթև և սնդի արդյունաբերութեան դարգացումը : Ապրան-
քաչըջանստութեան ծավալումը յերկրորդ Հնդամյակում և քաղաքի
ու գյուղի լայն մասսաների պահանջների ավելի լավ բավարարու-
մը լայն սպառման առարկաների նկատմամբ : Խոշոր արդյունաբե-
րութեան ներքին ռեսուրսների մոբիլիզացիան լայն սպառման ա-
ռարկաների արտադրութեան համար : Աղգարենակութեան սպառման
ավելացումը յերկրորդ Հնդամյակի վերջում 2—3 անգամով :

Սոցիալիստական ինդուստրացման աճումը յերկրորդ Հնդա-
մյակում վերջնականապես սպահովում է ԽՍՀՄ տնտեսական ինք-
նուրույնութեանը : Յերկրորդ Հնդամյակում ԽՍՀՄ թուջի արտա-
դրութեան գծով առաջին տեղը կրոնի Յեվրոպայում և յերկրորդ
տեղը աշխարհում Ամերիկայից հետո, աճի գծով՝ միենույն
մակարդակի վրա Անգլիայի հետ և Գերմանիայից ու Ֆրանսիայից
առաջ, նավթի գծով՝ յերկրորդ տեղը աշխարհում : Տեխնիկական
տեսակետից ԽՍՀՄ առաջին տեղը կդրավի Յեվրոպայում :

Սոցիալիստական վերակառուցման դերն ու նշանակութեանը
յերկրորդ Հնդամյակում դասակարգերը վոջնչացնելու և եկոնոմի-
կայում ու մարդկանց գիտակցութեան մեջ կապիտալիստական
մնացորդները վերացնելու գործում : Պայքար յերկրորդ Հնդամյա-
կի համար, պայքար անդասակարգ սոցիալիստական հասարակու-
թեան կառուցման համար, պայքար համաշխարհային պրոլետա-
րական հեղափոխութեան համար :

Բանվոր դասակարգի հետագա ակտիվութեան աճումը : Իրա-
կան, կոնկրետ տնտեսական գեկավարութեան ապահովումը, վճռա-
կան պայքար բյուրոկրատիզմի դեմ բանվոր դասակարգի բոլոր
կադմակերպութեանների կողմից : Աշխատանքի արտադրողակա-
նութեան բարձրացումը, կուսակցական, խորհրդային և արհես-
տակցական կադմակերպութեանների բայլեիկյան գեկավարու-
թեանը յերկրորդ Հնդամյակի իրադործման համար մղվող հաղ-

Թափան պայքարի ամենազլխավոր պայմաններն են: Պրոֆմիտ-
թյուններն խնդիրները աշխատանքի արտադրողականության
բարձրացման համար մղվող պայքարում: «Պրոֆմիտթյուններ,
յերեսով դեպի արտադրություն» լուրնդը պրոֆմիտթյունների
աշխատանքի կենտրոնական լուրնդն է:

Պրոֆմիտթյունների IX համագումարը աշխատանքի արտա-
դրողականության բարձրացման և բանվորների կոնկրետ կարիք-
ներն ու բանվորական կենցաղի «մանրուքների» հանդեպ ուշադրու-
թյան ուժեղացման խնդիրներին համապատասխան պրոֆկազմա-
կերպությունների աշխատանքը վերակառուցելու մասին:

Պայքարը յերկու Ֆրոնտի վրա—հատկապես աջ ուղորտունիզմի
դեմ, իբրև տվյալ ետապի գլխավոր վտանգի—յերկրորդ հնգա-
մյակի հաղթանակների հիմքն է:

ՎՊՈՒԹՄԱ. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱ-
ԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ ՅԵՎ ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՁԱ-
ԿԱՆ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՄՐԱՅՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Լենինը և Ստալինը գյուղատնտեսության սոցիալիստական վե-
րակառուցման ուղիների մասին պրոլետարիատի ղեկավարության
որոշ: Կուսակցության ծրագիրը գյուղատնտեսության բնագավառի
խնդիրների մասին: Լենինյան կոոպերատիվ պլանը գյուղատնտե-
սության սոցիալիստական վերակառուցման պլանն է: Մանր-դյու-
ղացիական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման պայ-
մանները—պրոլետարիատի ղեկավարության, հողի ազգայնացումը
և սոցիալիստական ինդուստրիայի հզոր դարգացումը, պրոլետա-
րական պետության ղեկավարությունն ու ոգնությունը, չքավո-
րության վրա հենվելու, կուլակի դեմ պայքարելու և միջակի հետ
դաշնակցելու լենինյան լուրնդի ճիշտ կիրառումը:

Գյուղացիության հիմնական մասաների շրջադարձը դեպի
սոցիալիզմ: Այս շրջադարձն ապահովվեց կուսակցության միջ-
նախորդ քաղաքականությամբ, մեր ինդուստրիայի և ամենից ա-
ռաջ գյուղատնտեսությանը մեքենաներ և տրակտորներ հայթա-
թող ինդուստրիայի զարգացման ամբողջ ընթացքով, կուլակու-
թյան դեմ վճարար պայքարելու քաղաքականությամբ, գյուղա-
տնտեսական կոոպերացիայի ծավալմամբ, հին կոլտնտեսություն-
ների փոքրոճ, նոր տեխնիկայով վերամշակման խորհրդատեսությունների

ցանցով, սրտցկիստների և տղ ուղորտունիստների ջանքախուժով:

Կուլակին ուսմանափակելու և վտարելու քաղաքականություն-
նից համատարած կոլեկտիվացման հիման վրա կուլակության
իրևե դասակարգի՝ վերացման քաղաքականությանն անցնելը:
Կոլտնտեսական գյուղացիությունը խորհրդային լիսանության
լե-
րական և ամուր հենարանն է, հողագործության կենտրոնական
դեմը:

Կոլեկտիվացման հիմնական ավարտումը գյուղատնտեսության
վճարական շրջաններում հնգամյակի յերրորդ տարում: ԽՍՀՄ-ն
մանր և մանրագույն հողագործության յերկրից դառնում է աշ-
խարհի ամենախոշոր գյուղատնտեսության յերկրից՝ կոլեկտիվաց-
ման, խորհրդատեսությունների ծավալման, ՄՏԿ-ների աճման և
մեքենայական տեխնիկայի կիրառման հիման վրա: «Ուլ-ուլ» հար-
ցի վերջնական ու անվերադարձ լուծումը սոցիալիզմի ոգտին ինչ-
պես քաղաքում, այնպես ել գյուղում: Մեր հաջողությունների
կոնկրետ ցուցանիշները գյուղատնտեսության սոցիալիստական վե-
րակառուցման դործում: Յերրորդ բալլչեիկյան դարնանացանի
հաջողությունները—դարնանացան տարածության՝ 4/-ը ցանել են
կոլտնտեսություններն ու խորհրդատեսությունները, «ԽՍՀՄ վերջ-
նականապես հաստատվեց նոր, սոցիալիստական ճանապարհի վրա:
Սոցիալիզմի վճարական հաղթանակը ԽՍՀՄ-ում կարելի չե ավարտ-
ված համարել»:

Կոլեկտիվացման հիմնականում ավարտումը 1932—33 թ.:
ՀամԿ(բ) ԿԿ-ի վերջումը կոլեկտիվացման տեմպերի մասին:

Դասակարգային պայքարը կոլեկտիվացման Ֆրոնտում, կու-
լակության կտտաղի ղեկավարությունը կոլեկտիվացմանը և դասա-
կարգային պայքարի սրումը: Աջ ուղորտունիզմը—կուլակության
այդ ազնոտության կուսակցության ներսում—գլխավոր վտանգն է
տվյալ ետապում: Աջ ուղորտունիստների պայքարը կոլեկտիվաց-
ման դեմ և Լենինի կոոպերատիվ պլանի խեղաթյուրումը նրանց
կողմից: «Ինքնահոսի», «սոցիալիզմի մեկ կուլակի խաղաղ ներաճ-
ման» աջ ուղորտունիստական թերթիայի կուլակային ելությունը:

Կուսակցության յերկու Ֆրոնտով պայքարի անհրաժեշտու-
թյունը, պայքար ընդդեմ տվյալ ետապի գլխավոր վտանգ աջ
ուղորտունիզմի, ընդդեմ «ձախ» խոտորումների՝ հակահեղափո-
խական տրոցկիզմի ռեցիդիվների՝ կոլեկտիվացման ասպարիզում—

գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման հաջող աւարտման վճռական պայմանն է :

Պայքար բուրժուական խնդրութեաների դեմ խորհրդատեսութեան շինարարութեան աստարտում (Պատարտութեան), հացահատիկային և անասնապահական խորհրդատեսութեաներ և այլն) : Դասակարգային պայքարի տարրերը կոլտնտեսութեաներում : Կոլտնտեսութեաների սոցիալական բնութիւնը և նրանց տարրերութեանը խորհրդատեսութեաներից : Գյուղատնտեսական արտելը կոլտնտեսութեան հիմնական ձևն է ամբողջ ետապում : Գյուղատնտեսական արտելի հատուկ առաւելութեանը կոլտնտեսութեան զարգացման ամբողջ աստիճանի վրա նրանումն է, վոր «ավելի մասնակցի յի գյուղացիական յայն մասնաների գիտակցութեանը» (Ստալին) : Նրանում գտնված է կոլտնտեսականի և ամբողջ կոլտնտեսութեան հանրային շահի գոյգործումը կոլտնտեսական գյուղացու մասնավոր շահի հետ : Արտելում չի ամբարտում, այլ լոկ սկսում է նոր հասարակական կարգապահութեան առեղծման գործը, գյուղացիներին սոցիալիստական շինարարութեան սովորեցնելու գործը : Գյուղատնտեսական արտելի ամբարտումը, պայքար գյուղատնտեսական արտելի վրայից թուլելու ամեն տեսակ փորձերի դեմ : Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի 1932 թ. մարտի 26-ի վորոշումը անասունների հարկադրական հանրայնացման մասին : Հեղափոխական որինականութեան ամբարտումը (կառավարութեան և կուսակցութեան 1932 թվի հունիսի 25-ի վորոշումը) :

Կոլտնտեսութեաների կազմակերպչական-տնտեսական ամբարտումը կոլտնտեսային շինարարութեան կենտրոնական խնդիրն է : Աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը կոլտնտեսութեաներում կարեւորագոյն ողակն է կոլտնտեսութեաների կազմակերպչական-տնտեսական ամբարտման գործում : Գործավարձը կոլտնտեսութեաներում և յեկամուաների բաշխումն ըստ կատարված աշխատանքի քանակի ու վորակի : Պայքար հաշտարեցման և դիմադրկութեան դեմ :

Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի 1932 թ. փետրվարի 4-ի վորոշումը : Կոլտնտեսական բրիգադը, նրա դերը կոլտնտշինարարութեան մեջ : Աշխատանքը կոլտնտեսական ակտիվի հետ :

Պայքար կոլտնտեսութեաների և խորհրդատեսութեաների արտելայնութեան բարձրացման համար : «Կոլտնտեսութեաների

աշխատանքի բարելավման կենտրոնական մարտական խնդիրն է՝ բարձրացնել կոլտնտեսութեաների յեկամտարերութեանը» (Կազանովիչ) : Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի և ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի մայիսի 6-ի ու 10-ի և ԽՍՀՄ Կենտգործկոմի 1932 թ. մայիսի 20-ի խորհրդային առեւորի վերաբերյալ վորոշումների նշանակութեանը :

Դասակարգային պայքարը հացամթերումների շուրջը : Հացի կոլտնտեսական առեւորը կարող է ծավալվել լոկ հացամթերումները կատարելուց և սերմֆոնդերը լրացնելուց հետո (այսինքն՝ 1933 թ. հունվարի 15-ից հետո) :

Հացահատիկային պորբեմի հիմնականում լուծումը և հացահատիկային տնտեսութեան հետագա արագ բարձրացման խնդիրները : Գյուղատնտեսութեան խնդիրները անասնապահութեան բնագաւառում : Անասնապահական խորհրդատեսութեաների խնդիրները : Համկ(բ) Կ ԿԿ-ի, Ժողկոմխորհի և Հողփողկոմատի վորոշումը «Անասնապահական խորհրդատեսութեաների աշխատանքի մասին» : ՄՏԿ-ների ծավալումը և գյուղատնտեսութեան մեքենայացումը 1932 թ. : Քարշող բւժի ոացիոնալ նդատգործումը կոլտնտեսական ամուր ձիու համար մղվող պայքարում :

Ընկ. Ստալինի վեց պատմական ցուցումների իրացումը սոցիալիստական հողագործութեան հետագա հաղթանակների անհրաժեշտ պայմանն է : Կուսակազմակերպութեան խնդիրները կոլտնտեսութեաների կազմակերպչական-տնտեսական ամբարտման դժուր. կոմունիստների և կոմյերիտականների ամանդարոյային դերը աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի զարգացման համար մղվող պայքարում. պայքար դասակարգային թշնամու ադդեցութեաների և նրա գործակալների դեմ կուսակցութեան շարքերում :

Գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման խնդիրները յերկրորդ հնդամյակում : Գյուղատնտեսութեան մասնադիտացումը և բերքատվութեան վճռական բարձրացումը յերկրորդ հնդամյակում : Գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական վերակառուցման ավարտումը յերկրորդ հնդամյակում՝ այն հաշվով, վոր մեքենա-որակտորային կայաններն ընդգրկեն բոլոր կոլտնտեսութեաները և հիմնականում ավարտեն գյուղատնտեսութեան մեքենայացումը :

Պայքարը յերկու Փրոնտի վրա—ալյալ ետապի գլխավոր վտանգ աջ ուղորտունիզմի, «ձախերի» և նրանց նկատմամբ հաշտ-վողականության դեմ—մեր հաղթանակների հիմնական պայմանն է գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման Փրոնտում:

IX ԹԵՄԱ. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԱՌԵՎՏՈՒՐԸ

Լենինը և Ստալինը առևտրի մասին անցման շրջանում: Խորհ-հրդային առևտուրը և նրա տարբերությունը մասնավոր առև-տրից:

Կուսակցության վորոշումը սպառնալիքաբացիակի աշխա-տանքի բարելավման և խորհրդային առևտրի ծավալման մասին՝ ԽՍՀՄ տնտեսության մեջ սոցիալիստական սեկտորի բացարձակ գերակշռության բաղադրի վրա:

Յերկրի սոցիալիստական վերակառուցման շրջանում սպառու-ղական կոոպերացիան պետք է վճարար վերակառուցի իր աշ-խատանքը՝ համապատասխան սոցիալիստական շինարարության, խորհրդային առևտրի ըստ ամենայնի ծավալման, բանվոր դասա-կարգի և կուլտնտեսական գյուղացիության կարիքների սպասարկ-ման, քաղաքի և գյուղի միջև ապրանքաշրջանառության ամեն կերպ աջակցելու խնդիրներին:

ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ի, Ժողկոմխորհի և Յենտրոսոյուզի մայիսյան (1931թ.) դիմումը խորհրդային առևտրի զարգացման և բովան-դակ Միությունում կոոպերատիվ ու պետական առևտրական կազմակերպությունների ցանցի ծավալման, Յենտրոսոյուզին կից մարդերում, յերկրներում, հանրապետություններում ճյուղային ու արտադրական միավորումներ կազմակերպելու միջոցով առև-տրական ցանցի ղեկավարման բարելավման, սպառնալիքաբացիա-կի մթերողական գործունեություն, կադրերի պատրաստման և խանութներում ու պահեստներում կուսակցական, արհեստակ-ցական կազմակերպությունների կատարելիք աշխատանքի մասին:

ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ի հոկտեմբերյան պլենումի դիրեկտիվները սպառնալիքաբացիակի և Մատփոդկոմատի որդանների մանրածախ առևտրի հետագա ընդարձակման, թեթև արդյունաբերության միավորումների, Հողփողկոմատի խորհրդային միավորումների, կուլտնտեսությունների և արդյունաբերական կոոպերացիայի տը-

րադրած մթերքների մանրածախ առևտուրը դների խորհրդային քաղաքականության հիման վրա և՛ ավելի ծավալելու մասին:

XVII կուսկոնֆերենցիան ապրանքների նորմավորված բաց-թողման վերացումը նախապատրաստելու և կենտրոնացված բաշխման սխեմներ ծավալուն խորհրդային առևտրով մոխարինե-լու մասին:

Սոցիալիզմի շինարարության հենց ուղյակ ստալինյան «մթերավտանակման» անցնելու և «դրամի մահացման» մասին խոսող «ձախ» Ֆրադայի բայլեկիյան բնույթը:

Խորհրդային առևտրի ծավալումն ու ճիշտ կազմակերպումը սպառնալիք է ներքին սեկտորների լավագույն ողորդումը, արտադրում էն սոցիալիստական սեկտորի զարգացման տեմպե-րը և սպառնալիք էն քաղաքի ու գյուղի լայն մասսաների պա-հանքների լավադույն լավարարումը լայն սպառման ապրանքների նկատմամբ:

Արդյունաբերական ապրանքների և գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ավելացումը անհրաժեշտ պայման է՝ վոր սպառնալիք է ապրանքաշրջանառության հետագա զար-գացումը: ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ի ու ԽՍՀՄ Ժողկոմխորհի մայիսի 6-ի ու 10-ի և ԽՍՀՄ Կենտրոնիկոմի 1932 թ. մայիսի 20-ի խորհրդ-ային առևտրի վերաբերյալ վորոշումների նշանակությունը խոր-հրդային առևտուրը հետևողականորեն և ամեն կերպ զարգաց-նելու գործում:

ՀամԿ (բ) Կ ԿԿ-ի և կառավարության մայիսյան վորո-շումները խորհրդային առևտրի ըստ ամենայնի ծավալման ուղ-ղությունը կուսակցության վարած դժի ուղիղ շարունակու-թյունն է:

Կուլտնտեսական առևտուրը վորպես խորհրդային առևտրի կարևորագույն ողակ: Կուլտնտեսությունների, կուլտնտեսական-ների և աշխատավոր մենատնտես գյուղացիների առևտրի ծավա-լումը բոլորովին ույլ, նոր տնտեսական բաղադրի վրա, քան այդ յեղել և ՆԵՊ-ի սկզբնական շրջանում: Կուլտնտեսական առևտու-րը քաղաքի և գյուղի աշխատավորական լայն մասսաներին գյու-ղատնտեսական մթերքներ մատակարարելու գործի ավելացման կարևորագույն միջոցներից մեկն է: Կուլտնտեսական առևտրի դերը կուլտնտեսությունների կազմակերպչական-տնտեսական

արհեստակցական, խորհրդային և կոոպերատիվ կազմակերպությունների խնդիրները կուլտուրական խորհրդային առևտրի ծավալման գործում: Կուլտուրական առևտուր անել, մաքուր, առանց հերթի առևտուր անել, վերացնել արհամարհական վերաբերմունքը սպառողի պահանջների հանդեպ, նրա համար ստեղծել առավելագույն հարմարություններ: Գնորդներին և սպեկուլյանտներին վռնչացնելու, մասնավոր առևտրականներին խանութներ ու կրպակներ բացել թույլ չտալու անհրաժեշտությունը (ԽՍՀՄ Կենտրոնական և Ժողովրդային 1932 թ. 22 VIII-ի վորոշումը «Սպեկուլյացիայի դեմ պայքարելու մասին»): Խորհրդային առևտրի զարգացումը և խորհրդային ուղղված ամրացումը:

Վողջ խորհրդային առևտրի սխառեմի և մատակարարման որդանների հետագա վերակառուցման խնդիրներն ընկ. Ստալինի վեց պայմանների հիման վրա: Կուսակցություն պայքարը աջ ու պորտուենիզմի դեմ խորհրդային առևտրում՝ իրրե սովյալ ետապի գլխավոր վտանգի, նեպրմանական վոգու դեմ կոոպերացիայում, մասնավոր ձեռներն արձակելու և պետական մթերումները թուլացնելու փորձերի դեմ, սովյալ ետապում խորհրդային առևտրի «ձախ» թերազնահատման դեմ, խորհրդային առևտուրն ուղիղ մթերափոխանակմամբ փոխարինելու փորձերի դեմ:

ԽՍՀՄ տնտեսական ինքնուրույնության ամրացումը և արտաքին առևտրի խնդիրները: Արտաքին առևտրի մենաշնորհը: Արտահանման և ներմուծման բնույթը սովյալ ետապում: Կապիտալիստական յերկրների և ԽՍՀՄ-ի պայքարը համաշխարհային առևտրում ախտեղ ԽՍՀՄ-ի տեսակարար կշռի ավելացման և կապիտալիզմի ընդհանուր ձգնաժամի ուժեղացման կապակցությունում:

Թ Ե Մ Ա X

ԸՆԿ. ՍՍԱԼԻՆԻ ՎԵՑ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԲՈԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՀԱՂԹԱՆԱԿՆԵՐԻ ԱՂԲՅՈՒՐՆ ԵՆ

Մարքսը, Ենգելսը, Լենինը և Ստալինը աշխատանքի նկատմամբ կոմունիստական վերաբերմունքի մասին: Աշխատանքի արտադրողականության անընդհատ աճումը սոցիալիստական շինարարության հետագա ծավալման համար պայքարելու կենտրոնական ողակն է:

Աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման, սոցիալիստական կարգապահության դաստիարակման համար պայքարելը դասակարգային պայքարի Ֆրոնտ է: Կապիտալիզմի մնացորդները դեմ պայքարելու խնդիրը, պայքարելու նրանց դեմ, ովքեր սոցիալիստական ձեռնարկությունն են գալիս «մի պատառ ավելի պոկելու և ծլկելու» (Լենին) նպատակով: Պայքարել «ժուլիկների, մակարոյժների, խուլիգանների, պարազիտների դեմ, այն մարդկանց դեմ, ովքեր իրենց գիտակցության մեջ և իրենց վարմունքով դեռևս մնացել են կապիտալիստական հասարակության զավակներ» (Կազանովիչ):

Ընկ. Ստալինի վեց պատմական պայմանները, վորպես «աշխատանքի արտադրողականության բարձրացման և այդ հիման վրա սոցիալիստական կուտակման աղբյուրների ընդարձակման համար բոլշևիկներն պայքարելու ծավալուն ծրագիր», վորպես «մեր աշխատանքի վորակական և քանակական ցուցանիշների հետագա բարելավման, սոցիալիստական շինարարության տեմպերի հետագա արագացման կողմն ուղղված միջոցառումների ամբողջական, միասնական սխառեմ» (Պոսիտեվ):

ԸՆԿ. ՍՍԱԼԻՆԻ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԸՆԴԴԵՄ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ ՈՒԺԻ ՀԱՎԱՔԱԳՐՄԱՆ ԻՆՔՆԱՇՈՍԻ

Կուսակցության ծրագիրը բանվորական ուժի ճիշտ բաշխման ու վերաբաշխման մասին իրրե ԽՍՀՄ Ժողովրդական տնտեսության զարգացման պայմանի: Պայքար ինքնահոսի դեմ բանվորական ուժի հավաքագրման գործում: «Բանվորներին արտադրության ամրացնելու և ձեռնարկությունների բանվորական կազմը քիչ թե շատ կայուն դարձնելու» (Ստալին) անհրաժեշտ պայմանների ապահովման խնդիրը: Յերկար ժամանակվա ընթացքում ձեռքի աշխատանքի դերը պահպանելուն զուգընթաց աշխատանքի պրոցեսները մեքենայացման յենթարկելու խնդիրը: Տվյալ ձեռնարկությունում բանվորական ուժի հավաքագրման ինքնահոսի դեմ պայքարելու կոնկրետ խնդիրները:

ՄԱՆՐ-ԲՈՒԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍԱՐԵՑՄԱՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

«Բանի դեռ դասակարգերը վերջնականապես վռնչացված չեն և քանի դեռ աշխատանքը զոյություն միջոց լինելուց չի դարձել կյանքի առաջին պահանջ, հասարակության համար կատարվող կամավոր աշխատանք, մարդիկ իրենց աշխատանքի հա-

չինարարութեան հետագա ծափալման համար պայքարելու կենտ-
րոնական ուղակն և :

Աշխատանքի արտադրողականութեան բարձրացման, սոցիա-
լիստական կարգադրութեան պատկերավորման համար պայքա-
րելը դասակարգային պայքարի ֆրոնտ և : Կապիտալիզմի մնա-
ցորդները դեմ պայքարելու խնդիրը, պայքարելու նրանց դեմ,
ովքեր սոցիալիստական ձեռնարկութեան են դալիս «մի պատու
աւելել սոցիալիստ և ծղկելու» (Լենին) նպատակով : Պայքարել «ժու-
լիկներին, մակարոյձներին, խուլիգաններին, պարազիտներին դեմ,
այն մարդկանց դեմ, ովքեր իրենց գիտակցութեան մեջ և իրենց
վարմունքով դեռևս մնացել են կապիտալիստական հասարակու-
թեան դավակներ» (Կազանովիչ) :

Ընկ. Ստալինի վեց պատմական պայմանները, վորայն «աշ-
խատանքի արտադրողականութեան բարձրացման և այլ հիման
վրա սոցիալիստական կուտակման աղբյուրների ընդարձակման
համար բայժելիորեն պայքարելու ծափալուն ծրագիր», վոր-
պես «մեր աշխատանքի վորակական և քանակական ցուցանիշների
հետագա բարելավման, սոցիալիստական շինարարութեան տեմ-
պերի հետագա արագացման կողմն ուղղված միջոցառումների
ամբողջական, միասնական սիստեմ» (Պոստիլնիկ) :

ԸՆԿ. ՍՍՏՆԻՆԻ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ընդդեմ բանվորական ուժի հավաքագրման ինֆանտաի.—
Կուտակցութեան ծրագիրը բանվորական ուժի ճիշտ բաշխման ու
վերաբաշխման մասին իրրև ևՍՀՄ Ժողովրդական տնտեսութեան
դարգացման պայմանի : Պայքար ինքնահոսի դեմ բանվորական
ուժի հավաքագրման պործում : «Բանվորներին արտադրութեանն
ամրացնելու և ձեռնարկութեանների բանվորական կազմը քիչ
թե շատ կայուն դարձնելու» (Ստալին) անհրաժեշտ պայմաննե-
րի ապահովման խնդիրը : Յերկար ժամանակվա ընթացքում
ձեռքի աշխատանքի դերը պահպանելուն զուգընթաց աշխատան-
քի պրոցեսները մեքենայացման յենթարկելու խնդիրը : Տվյալ
ձեռնարկութեանում բանվորական ուժի հավաքագրման ինքնահո-
սի դեմ պայքարելու կոնկրետ խնդիրները :

Մանր-բուրժուական հավասարեցման վերացման համար.—
«Քանի դեռ դասակարգերը վերջնականապես վոչնչացված չեն և

քանի դեռ աշխատանքը դոյութեան միջոց լինելուց չի դարձել
կյանքի առաջին պահանջ, հասարակութեան համար կատարվող
կամավոր աշխատանք, մարդիկ իրենց աշխատանքի համար պետե-
ք վարձատրվեն ըստ աշխատանքի» : «Յուրաքանչյուրից ըստ իր
ընդունակութեանների, յուրաքանչյուրին ըստ իր աշխատանքի»—
այդպիսին և սոցիալիզմի մարքսիստական ֆորմուլան, այսինքն
կոմունիզմի առաջին ստադիայի, կոմունիստական հասարակու-
թեան առաջին ստադիայի ֆորմուլան : Հավասարեցման աղբյուրն
և դյուղացիական մտածելակերպը, բոլոր բարիքները հավասարա-
պես բաժանելու հոգեբանութեանը, պրիմիտիվ գյուղացիական
«կոմունիզմի» հոգեբանութեանը : Հավասարեցումը, մարքսիստա-
կան սոցիալիզմի հետ վոչինչ չունի ընդհանուր» (Ստալին) : Հա-
վասարեցման վերացումը աշխատանքի վարձատրման դործում
ձեռնարկութեանների ներսում և ձեռնարկութեանների միջև—աշ-
խատանքի արտադրողականութեան բարձրացման համար պայքա-
րելու միջոց և : Աշխատավարձի վերակառուցումը և պայքար բան-
ուժի հոսունութեան դեմ : Հավասարեցման վերացման դերը առա-
ջատար խմբերին ու վորակյալ բանվորներին արդյունաբերութեան
առանձին ճյուղերում և առանձին ձեռնարկութեաններում ամ-
րացնելու դործում :

Աշխատավարձի բնագավառում, արդյունաբերութեան տվյալ
ճյուղում, տվյալ ձեռնարկութեանում հավասարեցման դեմ պայ-
քարելու հերթական խնդիրները :

Աշխատանքի սոցիալիստական կազմակերպումը և պայքար
դիմագրկութեան դեմ.— «Արտադրութեան սոցիալիստական
յեղանակը կարող և ամրացվել լով աշխատավորութեան ընկերա-
կան կարգապահութեան, նրանց մաքսիմալ ինքնագործունեյու-
թեան, պատասխանատվութեան, գիտակցութեան և աշխատանքի
արդյունավետութեան նկատմամբ ամենախիստ փոխադարձ վե-
րահսկողութեան հիման վրա» (Կուտակցութեան ծրագիրը) : Դի-
մագրկութեան վերացումը աշխատանքում, աշխատանքի ճիշտ
կազմակերպում ստեղծելը, նրա արտադրողականութեան բարձ-
րացման և վորակի լավացման պայմանն և : Պայքար սոցիալիստա-
կան կարգադրութեան համար, պայքար աշխատանքի նոր, սո-
ցիալիստական ձևերի համար : Դիմագրկութեան և հավասարեց-
ման վերացումը աշխատանքի վարձատրման բնագավառում : Տեխնի-

կական նորմավորումը աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման և ներգործարանային սլանավորման հիմքն է: Վարպետի և բրիգադավարի առաջավոր դերի ապահովումը ձեռնարկությունում, նրանց կազմի ընտրությունը և նրանց համար լավագույն նյութական դրություն ու անհրաժեշտ հեղինակություն ապահովելը: Անընդհատ անցնելու պրակտիկայում յեղած խեղաթյուրումները և ուժերի վոչ ճիշտ դասավորումը ձեռնարկությունում, վորպես գիմագրկություն ծնող պայմաններ: «Վերացնել դիմագրկությունը, բարելավել աշխատանքի կազմակերպումը, ճիշտ դասավորել ուժերը ձեռնարկությունում» (Ստալին) — դա սոցիալիստական տնտեսության զարգացման հիմնական պայմաններից մեկն է:

Բանվոր դասակարգից արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիա ստեղծելու համար — խորհրդային տնտեսության բուռն աճումը առաջադրում է արդյունաբերության ճարտարապետ-տեխնիկական ուժերի, կադրերի ավելացման խնդիրը: Դասակարգային պայքարը և մասնագետների պրոլետարական կադրեր ստեղծելու պրոբլեմը: «Բանվոր դասակարգի քաղաքականությունը հասկանալու ընդունակ, այդ քաղաքականությունը յուրացնելու ընդունակ և այն բարեխղճորեն իրագործելու պատրաստ» (Ստալին) ճարտարապետ-տեխնիկական ուժերի անհրաժեշտությունը: Բանվոր դասակարգի մարդկանցից սեփական արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիա ստեղծելու անհրաժեշտությունը: Սոցիալիստական արտադրության հարվածայիններից բանվորական ինտելիգենցիայի կադրեր ստեղծելու խնդիրները: Կադրերի հարցը և պայքարն աջ ուսուցողականների ու աջ «ձախ» դիրքավորումների դեմ այս հարցում: Տվյալ ձեռնարկությունում արտադրական-տեխնիկական կադրեր պատրաստելու խնդիրները:

Ուշադրություն էին ճարտարապետ-տեխնիկական ինտելիգենցիային. — Հին տեխնիկական կադրերի ոգտագործման խնդիրները, «առանց ամենափոքր քաղաքական զիջում անելու տրվյալ բուրժուական խավին» (կուսակցության ծրագիրը): Շրջադարձ խորհրդային իշխանության կողմը հին արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի չրջանում: «Փոխել վերաբերմունքը հին դպրոցի ճարտարապետ-տեխնիկական ուժերի հանդեպ, ավելի մեծ ուշադրություն և հոգածություն ցուցաբերել նրանց

նկատմամբ, ավելի համարձակ առաջ քաշել աշխատանքի» (Ստալին): Հին արտադրական-տեխնիկական ինտելիգենցիայի նկատմամբ կուսակցության վարած քաղաքականության խեղաթյուրումների դեմ պայքարը (ԿԿ-ի վորոշումը Արդյունաբերական ակադեմիայի բջիջի մասին, «Պրավդա», 1932 թ. ապրիլի 20):

Արմատացնել և ամրացնել տնտեսավարկը, բարձրացնել քարդյունաբերական կուտակումը. — կուտակման հին աղբյուրների (իրրև արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, բյուջեյի) անբավարարությունը ԽՍՀՄ բույանդակ ժողովրդական տնտեսության արագ աճման և վերակառուցման պայմաններում: Կուտակման հին աղբյուրների ուժեղացման ու ծավալմանը զուգընթաց ծանր արդյունաբերության ներսում կուտակման ուսուրաներ վորոնելու խնդիրները: Տնտեսավարկը և պլանը: Տնտեսավարկը և աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի զարգացումը: Տնտեսավարկը և պայմանագիրը տնտեսականության վոչնչացման, ինքնարժեքի իջեցման և ներարդյունաբերական կուտակման ուժեղացման ուղիներն են, վոր ապահովում են սոցմրցման աճման արագ տեմպերը: Հերթային-հանդիպական պլանը: Հիմնական լոգունդը այն պայքարում, վոր մղվում է պլանի համար տվյալ նյութական միջոցներով, ավելի մեծ տնտեսման, արտադրական հնարավորությունների լավագույն ոգտագործման, ուժերի լավագույն մոբիլիզացիայի և լավագույն գործնական ղեկավարության հիման վրա. այդ լոգունգն է՝ յերկրին տալ ավելի մեծ քանակություն և ավելի լավ վորակի արտադրանք:

ՆՈՐ ՁԵՎՈՎ ԱՇԽԱՏԵԼ, ՆՈՐ ՁԵՎՈՎ ՂԵԿԱՎԱՐԵԼ

Նոր պայմանների, տնտեսական շինարարության նոր խնդիրների հաշվառման և աշխատանքի համապատասխան վերակառուցման անհրաժեշտությունը: «Առհասարակ» ղեկավարելուց դեպի միանձնյա ղեկավարությունը, սեփական գործի տեխնիկային տիրապետելու համար: Տեխնիկային տիրապետելու խնդիրները՝ վորպես սոցիալիստական շինարարության հետագա աճման վճռական մի պայման: Ընկ. Ստալինի առաջադրած «բայլչեիկները պետք է տիրապետեն տեխնիկային» լոգունգը կուսակցության կարևորագույն լոգունգն է: Ընկ. Ստալինի վեց պայմանների

խակական իրադրժումը հնարավոր է միմիայն այն պայմանով, վոր յերկու Փրոնտով անհաշտ պայքար մղվի—ընդդեմ աջ ոսպորտունիդմի, իբրև գլխավոր վտանգի, ընդդեմ «ձախ» ոսպորտունիդմի, ընդդեմ նրանց նկատմամբ հաշտվողականության:

Սոցիալիստական տնտեսության արդյունքներն ու հաջողությունները բանաժի հոսունության ու դիմադրկության դեմ մղվող պայքարում և աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը ձեռք են բերված ընկ. Ստալինի ցուցումների կատարման հիման վրա: Բնկ. Ստալինի վեց պայմանների կատարումը տվյալ արտադրությունում: Կոմունիստները և կոմյերիտականներն ընկ. Ստալինի վեց պայմանների կատարման համար մղվող պայքարի առաջամարտիկներն են:

XI ԹԵՄԱ. ԱՆԳԱՍԱԿԱՐԳ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄՈՒ ՅԵՐ ԶԵՐԿՐՈՐԳ ԷՆԳԱՄՅԱԿԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ Ե

Մարքսիզմ—լենինիզմի ուսմունքը սոցիալիզմի էությունն է մասին՝ իբրև կոմունիզմի առաջին փուլի: Կոմունիզմի տարրերում թյունը սոցիալիզմից:

Յերկրորդ հնգամյակը ԽՍՀՄ-ում անդաստիարդ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու ծրագիրն է: Յերկրորդ հնգամյակի հիմնական քաղաքական խնդիրը—անդաստիարդ սոցիալիստական հասարակության կառուցման խնդիրն է: «Կապիտալիստական ելեմենտների և անհասարակ դասակարգերի վերջնական վերացումը, դասակարգային տարրերություններ ու չահագործում ծնող պատճառների լիակատար վոչնչացումը, կապիտալիզմի մնացորդների հալթաճարումը եկոնոմիկայում ու մարդկանց զիտակցության մեջ և յերկրի վողջ աշխատավոր ազդարնակչության վերածումը անդաստիարդ սոցիալիստական հասարակության զիտակից ու ակտիվ կառուցողների» (XVII կոնգրեսի լենինիզմի):

Բանվոր դասակարգի հատուկ դերը առհասարակ դասակարգերի վերացման գործում: Աշխատավորության սոցիալիստական վերադաստիարակումը յերկրորդ հնգամյակում: Սոցիալիստական կարգապահության և աշխատանքի սոցիալիստական ձևերի դարդացման ու ամրացման խնդիրները յերկրորդ հնգամյակում: Կոլտնտեսականի սոցիալիստական վերադաստիարակումը, նրա վերածումը սոցիալիստական հասարակության աշխատավորի:

Պայքար ընդդեմ սոցիալիզմի նեղ-սպառողական հասկացողության: Սպառման առարկաների բաշխման սոցիալիստական սկզբունքը. «Սպառման առարկաների բաշխումն ըստ աշխատանքի (և վոչ թե ըստ պահանջի)» (Լենին): «Յուրաքանչյուրից ըստ ընդունակությունների, յուրաքանչյուրին ըստ աշխատանքի» (Ստալին): Քաղաքի ու գյուղի հակադրության լիակատար վերացման համար յերկրորդ հնգամյակում պայմաններ ստեղծելը: Գյուղատնտեսության լիակատար կոլեկտիվացումը, խոշոր պետական գյուղատնտեսական ձեռնարկություններին աճումը և խորհրդատեսությունների ու կոլտնտեսությունների զինումը մեքենայական տեխնիկայով, վորը գործնականում գյուղատնտեսական աշխատանքը կդարձնի ինդուստրիալ աշխատանքի մի այլաձևությունը, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության տրանսպորտային կազմի ու տպրանքաշրջանառության գզալի ամրացումը պայմաններ կստեղծի քաղաքի և գյուղի հակադրության լիակատար վերացման համար:

ՆԵՊ-ը վորպես այնպիսի մի քաղաքականություն, վորը նպատակ ունի թույլ տալ կապիտալիստական ելեմենտներին՝ հրամանատարական բարձունքները պահելով պրոլետարիատի ձեռքը, պայքարել այդ կապիտալիստական ելեմենտների դեմ, նրանց գուրս մղել, վերացնել, սոցիալիստական ելեմենտների հալթանակ շահել, այդ իմաստով ՆԵՊ-ն իրեն սպառում է ամբողջապես յերկրորդ հնգամյակում: ՆԵՊ-ի մեթոդների պահպանումը յերկրորդ հնգամյակում նոր հիման վրա—խորհրդային առևտրի ծավալումը, փողի պահպանումը, տնտեսաշխարհի ամրացումը: Սոցիալիզմի կառուցման տվյալ ստադիայում «դրամի մահացման» և «թերափոխանակման» անցնելու հակաբայլչելիյան «ձախ» Փրազների դեմ վճռական պայքար մղելու անհրաժեշտությունը: Խորտակվող կապիտալիստական ելեմենտների կատարյի դիմադրությունը պրոլետարիատի սոցիալիստական հարձակողականին: Աջ ոսպորտունիստական բնույթ ունի այն պնդումը, թե յերկրորդ հնգամյակի շրջանը խաղաղ ու պլանային զարգացման շրջան է: Առանձին շրջաններում և շինարարության առանձին բնագավառներում հետադայում ևս դասակարգային պայքարի սրման անխուսափելիությունը: Աշխատավորության առանձին խավերի ու խմբերի վրա առանձին դեպքերում բուրժուական ազ-

դեցությունների ուժեղացման անխուսափելիութունը: Դեռ յերկար ժամանակվա ընթացքում դասակարգային խորթ ազդեցությունները բանվորների և անդամ կուսակցության մեջ թափանցելու անխուսափելիութունը: Դասակարգային թշնամու հանդեպ աչալընությունն ուժեղացնելու և ուղորտունիղմի, հատկապես տվյալ ետապի գլխավոր վտանգ աջ թեքման դեմ պայքարը հետադաշում ծավալելու խնդիրները:

Պրոլետարական պետության խնդիրները անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության կառուցման համար մղվող պայքարում: Պրոլետարիատի սոցիալիստական հարձակողականի դեմ ուղղված բոլոր և ամեն տեսակ հակահեղափոխական յեղույթներն անխնա արմատախիլ անելու անհրաժեշտությունը: Քաղաքի և գյուղի աշխատավորության նկատմամբ պրոլետարական պետության վիթխարի կազմակերպչական խնդիրները, վրոնք բղխում են անդասակարգ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու խնդիրը: Պրոլետարական դիկտատուրայի ամրացման խնդիրը:

Արդեն իսկ տվյալ ետապում պետության «անպետք» լինելու և «վերանայու» մասին խոսող տնտեսությունների՝ իբրև ուղորտունիղմի վաթխար տեսակի՝ դեմ պայքարելու անհրաժեշտությունը:

Կուսակցության դերը, կուսակցական ղեկավարության ուժեղացումը և կուսակցության գլխավոր դժի համար մղվող պայքարը ներկա ետապում: Կուսակցության և բոլոր մասսայական կազմակերպությունների մարտունակության ամրացումը յերկրորդ հնգամյակում անդասակարգ սոցիալիստական հասարակություն կառուցելու գործում:

XII ԹԵՄԱ. ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԸ

ԽՍՀՄ-ի բազմադրի կազմը: ԽՍՀՄ-ի մի չարք ազգությունների անցյալում ունեցած կուլտուրական և տնտեսական հետամնացությունը վորպես արդյունք ցարիզմի ազգային քաղաքականության: Ճնշված ազգությունների վրա տիրապետելու գործը հեշտացնելու նպատակով նրանց մեջ յերկարատևություն և թշնամանք սերմանելու բուրժուական քաղաքականությունը: Ցարական Ռուսաստանը մեծագույն գաղութային կայսրությունն էր:

Լենինի և Ստալինի ուսմունքը ազգային հարցի մասին: «Ազգային հարցը պրոլետարական հեղափոխության ընդհանուր հար-

ցի մի մասն է, պրոլետարիատի դիկտատուրայի հարցի մի մասը» (Ստալին): ՀամԿ (բ) Կ-ի ծրագիրը ազգային հարցի մասին:

Ազգային հակասությունը կապիտալիստական կարգերի չլրջանակներում լուծելու անկարելիութունը: «Ազգային հարցը կարող է լուծվել միմիայն պրոլետարական հեղափոխության կապակցությամբ և նրա հողի վրա» (Ստալին):

Ազգային հարցի լուծումը Հոկտեմբերյան հեղափոխության միջոցով: Ազգային հանրապետությունների, ինքնավար մարզերի, չրջանների կազմակերպումը, ԽՍՀՄ-ի կազմվելը 1922 թվին՝ ազգերի իրավահավասարության և ինքնորոշման իրավունքի բայլչեիկյան լողունդի գործնական իրացումն են հանդիսանում: Փաստական ազգային անհավասարության վերացումը կուսակցության և խորհրդային իշխանության ազգային քաղաքականության կենտրոնական խնդիրն է: Պրոլետարական պետության ոգնությունը Միության հետամնաց ժողովուրդներին՝ նրա տնտեսական և կուլտուրական աճման գործում: Ազգային հանրապետությունների և մարզերի սոցիալիստական ինդուստրացումը: Բնիկ ազգություններից պրոլետարիատի ստեղծումը: Ազգային կազմերի աճումը և ապարատի ազգայնացումը: Զևով ազգային և բովանդակությամբ սոցիալիստական կուլտուրաների աճումը: Պայքար չահագործման կապիտալիստական ու մինչկապիտալիստական ձևերի դեմ և նրանց վոչնչացումը: Դյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցումը ազգային հանրապետություններում և մարզերում, մեծաշխատ մշակույթների աճումը, հողային ռեֆորմների կիրառումը, վիթխարի իռիզացիոն կառուցվածքները, խորհտնտեսությունների չինարարությունը, դյուղատնտեսության մեքենայացումը: Համատարած կուլեկտիվացման և կուլակության՝ իբրև դասակարգի՝ վերացման տեմպերն ազգային չրջաններում: Յերկրորդ հնգամյակը ազգությունների տնտեսական և կուլտուրական հետամնացության վերացման հնգամյակն է:

Մեծապետական չովինիղմը և տեղական նացիոնալիղմը վորպես վերացող դասակարգերի դատակարգային պայքարի հատուկ ձևեր: Մեծապետական չովինիղմի և տեղական նացիոնալիղմի թեքումները: Լենինը և Ստալինը ազգային հարցում յերկու Փրոնտով պայքարելու մասին: Ազգային հարցում յերկու Փրոնտով վճռաբար պայքարելու խնդիրները, պայքար՝ ընդդեմ տեղական նա-

ցիոնալիզմի և ընդդեմ մեծապետական չովինիզմի՝ իբրև ազգային հարցում գլխավոր վտանգի:

ԽՍՀՄ — բոլոր ազգութիւնները աշխատավորութեան յեղափարական դաշինքն եւ հանուն սոցիալիզմի հաղթանակի: Ազգաբայրական դաշինքն եւ հանուն սոցիալիզմի հաղթանակի: Ազգային — ազատագրական շարժման աճումը: Առաջավոր յերկրների պրոլետարական հեղափոխութեան և զաղութների ժողովուրդների հեղափոխական ազատագրական շարժման միասնական Ֆրոնտն ընդդեմ իմպերիալիզմի, պրոլետարական հեղափոխութեան հաղթանակի համար: Համկ(բ)Կ ազգային քաղաքականութեան միջազգային նշանակութիւնը: Լենինը և Ստալինը՝ առաջավոր յերկրների հաղթանակած պրոլետարիատի աջակցութեամբ հետամնաց յերկրների զարգացման վոչ-կապիտալիստական ուղու հնարավորութեան մասին: Կոմինտերի ծրագիրը ազգային հարցի և հեղափոխութեան հիմնական տիպերի մասին:

ԽՍՀՄ — ժողովուրդների ապագա մեկ համաշխարհային տնտեսութեան մեջ միավորման նախատիպն է:

ԽՍՀՄ աշխատավորութեան ինտերնացիոնալ դաստիարակութիւնը, ազգային հարցում յերկու Ֆրոնտով պայքարելը բայլչեիկյան ազգային քաղաքականութեան հետագա հաջողութիւնների յերաշխիքն են:

ХІІІ ԹԵՄԱ. III ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՑԻՈՆԱԼԸ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆ Ե

III Կոմունիստական ինտերնացիոնալի սաղմնավորման և ձևավորման պատմական պայմանները (1914—1919 թ. թ.): III Կոմունիստական ինտերնացիոնալը Կարլ Մարքսի ղեկավարած ինտերնացիոնալի հաջորդն է: 1864 թվին հիմնադրված I ինտերնացիոնալը դրեց սոցիալիզմի համար մղվող միջազգային պրոլետարական պայքարի զաղափարական հիմքերը: II ինտերնացիոնալի տեղն ու դերը հեղափոխական բանվորական շարժման պատմութեան մեջ: III Կոմունիստական ինտերնացիոնալը, շարունակելով I ինտերնացիոնալի գործը և վերցնելով II ինտերնացիոնալի աշխատանքի պտուղները, վճռականորեն վոչնչացրեց վերջինիս ոպորտունիզմը, նրա սոցիալ-չովինիզմը, սոցիալիզմի բուրժուա-

կան խեղաթուրումը և սկսեց իրադրոճել պրոլետարիատի դիկտատուրան: Բայլչեիկները միակ հետեղական-հեղափոխական կուսակցութիւնն էին II ինտերնացիոնալում: 1914—1918 թ. թ. իմպերիալիստական պատերազմը և II ինտերնացիոնալի կրախը: Բայլչեիկով ոպորտունիզմի, սոցիալ-չովինիզմի և ցենտրիզմի դեմ, հանուն նոր տիպի կուսակցութեան, հանուն Կոմունիստական ինտերնացիոնալի մղած պայքարում: II ինտերնացիոնալում յեղած «ձախ» ուղիկալիզմի դեմ բայլչեիկովի մղած պայքարի պատմական նշանակութիւնը III Կոմունիստական ինտերնացիոնալի ստեղծման գործում: Տրոցկիստական մաքսանեղութեան մերկացումը Կոմինտերնի պատմութեան հարցերում:

III Կոմունիստական ինտերնացիոնալը համաշխարհային պրոլետարական հեղափոխութեան մարտական շտաբն է: Կոմինտերնի 1920 թ. I և II կոնգրեսների վորոշումները բուրժուական դեմոկրատիայի և պրոլետարիատի դիկտատուրայի, ազրարային և ազգային — զաղութային հարցերի, կուսակցութեան դերի, Կոմինտերնում մասնելու 21 պայմանների մասին:

Կոմինտերնը հետպատերազմյան կապիտալիզմի զարգացման յնույթի մասին: Կապիտալիզմի ընդհանուր ճգնաժամի յերեք շըրջանները:

Կապիտալիզմի ճգնաժամի յերրորդ շըջանի գնահատումը 1928 թվին Կոմինտերնի VI կոնգրեսի կողմից, 1930 թվին՝ Կի9Կ-ի X պլենումի և 1931 թվին՝ XI պլենումի կողմից իբրև կայունացման կրախի, կապիտալիզմի ընդհանուր ճգնաժամի նոր սրման և հեղափոխական ալիքի աճման շըջանի մասին: Մրադրի ընդունումը 1928 թվին Կոմինտերնի V կոնգրեսի կողմից: Ֆաշիզմը և սոցիալ-ֆաշիզմը: Սոցիալ-դեմոկրատիայի «ձախ» թևը ամենից ավելի վտանգավոր թշնամին և բանվոր դասակարգի հեղափոխական շարժման մեջ:

Կոմինտերնի խնդիրներն ու տակտիկան կապիտալիզմի ճգնաժամի և հեղափոխական շարժման վերելքի ներկա պայմաններում: Կուսակցական կապիտալիզմի կազմակերպչական ամրացումը և ղեկավար կազմերի պատրաստումը: Պայքարի լոյունդների կոնկրետացումը համապատասխան պայքարի ետապի պայմանների: Բանվոր դասակարգի մեծամասնութեան նվաճումը վորպես կոմկուսակցութիւնների հիմնական խնդիր կապիտալիստական յերկր-

ներում, վորպես մասնաճիւղներն պրոլետարիատի ղեկավարութեան
համար վճռական մարտերի հանելու կարևորագույն պայման։
Ինչպիսիք դասակարգի մեծամասնութեան նվաճման համար պայքա-
րելու ձևերն ու մեթոդները։ Կոմկուսակցութեան ներքին աշխա-
տանքի ուժեղացումը ձեռնարկութեան ներքինում և պրոֆմիութեան
ներքինում։ Պայքար ցածից միասնական ֆրոնտ կազմելու տակտիկա-
յի և «դասակարգ դասակարգի դեմ» տակտիկայի ճիշտ կիրառման
համար։ Դասակարգային պայքարի ինքնուրույն ղեկավարման տակ-
տիկան։ Անլիզալ աշխատանքի ուժեղացումն ու ամրացումը։ Պայ-
քար պրոլետարիատի ամենորոշ կարիքների համար և դորձադու-
լային մարտերի ղեկավարութեանը։ Կոմկուսակցութեան ներքին
պայքարը հեղեմոնիայի համար ազդեցիկ-զարգացիկ շարժման
մեջ։ Պայքար ֆաշիզմի և սոցիալ-ֆաշիզմի դեմ։ Սոցիալ-ֆաշիզ-
մը բուրժուազիայի ղեկավար սոցիալական հենարանն է։ Կոմին-
տերնի կուսակցութեան ներքին պայքարը սոցիալ-ֆաշիզմի և հատ-
կապես նրա «ձախ» թևի դեմ։ «Առանց ջանքերի» «ձախ» սո-
ցիալ-դեմոկրատներին անհնարին և բնդհանրապես սոցիալ-դեմո-
կրատիայի հաղթահարումը» (Ստալին)։ Անխնա պայքար հակա-
հեղափոխական բուրժուազիայի առաջնորդ Նոկատ տրոցկիզմի
դեմ։ ԽՍՀՄ-ի՝ իրեն համաշխարհային պրոլետարական հեղափո-
խութեան և պրոլետարիատի ղեկավարութեան պատվանդանի՝
պաշտպանութեան կազմակերպումը։ Պայքար բնդդեմ խմբերիա-
յիստական պատերազմի և հակախորհրդային ինտերվենցիայի։

Կոմինտերնի բայլչևիկյան սեկցիաները։ Կոմկուսակցութեան
ներքին մաքրումը ոպորտունիստական ելեմենտներից վորպես Կո-
մինտերնի սեկցիաների մարտունակութեանն ուժեղացնող միջոց։
Այլ ոպորտունիստական թեքումը վորպես սոցիալ-դեմոկրատիայի
ազենատուր Կոմինտերնի շարքերում և վորպես ղեկավար վտանգ
ովյալ ետտարում։ Պայքարը յերկու ֆրոնտի վրա—բնդդեմ աջ
ոպորտունիզմի, վորը գլխավոր վտանգ է հանդիսանում, բնդդեմ
«ձախ» ոպորտունիզմի, բնդդեմ հակախորհրդային—անհրա-
ժեշտ պահանջն և յեղբայրական կոմկուսակցութեան ներքին բայլչե-
վիկացումն իրադործելու համար։

ԳԻՆԸ 50 Կ.

11.
27376

ПРОГРАММА КАНДИДАТСКИХ ШКОЛ
Для города

Партиздат 1932 Эривань